Lodzer Tageblat № 48

Opłata pocztowa
uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראשען

לאָדזשער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16. טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 100-57, פון אַדמיניסטראַציע 100-47.

מיטוואָך, פּ' תצוה, ח' אדר תרצ"א | 25 lutego 1931 r. | 24-טער יאָהרגאַנג

סיים-קאָמיסיע אָפּגעוואָרפען דעם קאָלאָ-פאָרשלאַג

וועגען ענדערן דעם אוסטאַוו פון די יודישע קהלות

רעדע פון פּראָקוראָר און פערטיידיגער אין טשענסטאָכאָווער פּראָצעס

אָפּגעוואָרפען דעם פאָרשלאַג פון „קאָלאָ" צו ענדערן די קהלה-פאָרשריפטען

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער בילדונגס-קאָמיסיע איז באַטראַכט געוואָרען דער פאָרשלאַג פון יודישען קאָלאָ צו ענדערן די פאָרשריפטען וועגען די קהלה- און רבנים-וואַהלען.

דער רעפערענט דעפּ. רוטען-טשאָפּסקי ווייזט אָן, אַז קיינער האָט נישט קיין רעכט צו ענדערן אַ פאַראָרדנונג פון בילדונגס-מיניסטער.

אין דער דיסקוסיע האָט גענומען אַ וואָרט דעפּ. זאָמערשטיין, וועלכער האָט אָנגעוויזען, אַז אַ פּאַרלאַמענטאַרישע פּראַקטיק האָט יאָ אַ רעכט צו ענדערן אַ פאַראָרדנונג פון בילדונגס-מיניסטער. דאָס קהלות-געזעץ, זאָגט דער רעדנער, פון אָקטאָבער 1930 גיט איבער די מאַכט פון די קהלות אין די הענד פון אַ קליקע און וואַרפט אָפּ אינגאַנצען דעם פּרינציפּ פון דעמאָקראַטישע קהלות. מיט די קהלות וועלען פאַרוואַלטען יחידים אַנ-שטאָט די פּרינציפּ בעפעלקערונגס-שיכטען. די קליקע וועט קאָנען צונעהמען דאָס וואַהל-רעכט ביי יעדען יוד, וואָס טרעט אַרויס געגען דער קהלה. דער בעגריף איז זעהר אַנ'עלאַסטישער. אויף יעדען אופן קאָן מען אָנווייזען, אַז ער איז נישט גענוג רעליגיעזער כשר.

די רעדע פון דעפּ. זאָמערשטיין האָט דאָך די קאָמיסיע נישט בעוואוינגען צו-צוטינג זיך צו בעציהען צום פאָרשלאַג פון „קאָלאָ", און ער איז אַזוי אַרום אָפּגעוואָרפען געוואָרען.

---

2 באַהן-קאַטאַסטראָפעס

אויף דער ליניע קראָקאָ—וואַרשאַ

טשענסטאָכאָוו. (טעלעפאָניש) היינט בייטאָג זענען אויף דער ליניע קראָקאָ—וואַרשאַ פאָרגעקומען 2 באַהן-קאַטאַסטראָפעס. אַרום 1 בייטאָג איז אַראָפּ פון די שינעס אויף דער סטאַציע זאָמבקאָוויצע אַ וואַגאָן אָנגעלאָדענט מיט קוילען און פאַרלעגט די ליניע. שפּעטער, דורכגעהן דעם שנעל-צוג נומער 6, וואָס געהט פון קראָקאָ קיין וואַרשאַ און אַנ וועלכען עס איז געפאָהרען דער סיים-מאַרשאַלעק. דער צוג האָט געמוזט זיך פאַרהאַלטען אין זאָמבקאָוויצע אַ שעה צייט. דער זעלבער צוג האָט זיך אָבער שפּעטער געמוזט נאָכאַמאָל אויפ-האַלטען אין טשענסטאָכאָוו צוליב אַ צווייטער קאַטאַסטראָפע, וואָס איז פאָרגעקו-מען אויף דער סטאַציע קלאָמניצע, וואו עס איז פאָרגעקומען אַ קאַטאַסטראָפע מיט 2 משא-צוגען, בעת וועלכער 8 וואַ-גאָנען זענען צושמעטערט געוואָרען און 4 זענען אַראָפּ פון די שינעס. קיין מענש-ליכע קרבנות איז צום גליק נישט גע-ווען.

די אויספאָרשונג האָט בעוויזען, אַז שולדיג אין דער קאַטאַסטראָפע איז איי-נער פון די מאַשיניסטען.

דעפּוטאַט טקאַטשאָוו ווערט אַרויס-געגעבען דעם געריכט

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די רעגולאַמין-קאָמיסיע ביים סיים האָט היינט באַטראַכט דעם פאָרשלאַג פון יוסטיץ-מיניסטער וועגען אַרויסגעבען דעם געריכט דעם דעפּוטאַט טקאַטשאָוו (קאָמוניסטישע פראַקציע). מיט די שטימען פון ב.ב. און ענדעקעס זענען די שטימען פון פ.פ.ס. און פּויע-רים-קלוב איז דער פאָרשלאַג פון יוסטיץ-מיניסטער אָנגענומען געוואָרען.

דאָן איז באַטראַכט געוואָרען דער פאָר-שלאַג פון פּויערים-קלוב אָפּצושטעלען די אויספאָרשונג געגען דעפּוטאַט דאָמבראָוואַ. דער פאָרשלאַג איז אָפּגעוואָרפען געוואָ-רען.

„שלמה המלך'ס" אורען

פאַר'ן מלוכה-פּרעזידענט מאָשטשיצקי

וואַרשאַ. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער מלוכה-פּרעזידענט האָט היינט בעקומען אַנ'אָרדען פון אַנ-עטיאָפּישער מלוכה, פון עטיאָפּיע (כוש). דער אָרדען הייסט סאַלאָמאָנאַ (שלמה המלך).

פערענדיגט די פערהאַנדלונגען

אין טשענסטאָכאָווער פּראָצעס

טשענסטאָכאָוו. (טעלעפאָניש) היינט האָבען אין טשענסטאָכאָווער פּראָ-צעס געהאַלטען זייערע רעדעס דער פּראָ-קוראָר און פערטיידיגער.

דער פּראָקוראָר האָט אין זיין רעדע באַזיאָנדערס זיך אָפּגעשטעלט אויף דער גע-שיכטע פון מאָרד און האָט אָנגעוויזען, אַז דער מערדער האָט צו די ערמאָרדעטע נישט געהאַט קיין שום פּערזענליכע טענות. דער מאָרד איז בכן געווען בפירוש אַ פּאָליטישער. דער מערדער איז אַ פּ.פּ.ס.-ניק און די ערמאָרדעטע זע-נען געווען מיטגלידער פון ב.ב.

ער שילדערט דעם כאַראַקטער פון פּ.פּ.ס. מאַנסכו'ן און פון דער פּ.פּ.ס. בכלל, וועל-כע איז אַ שאַרפע געגנערין פון דער רע-גירונג און פיהרט אויס, אַז דער מערדער האָט זיין טאַט אויסגעפיהרט אויף'ן פּאַרטיי-פּאָליטישען באָדען.

מען קאָן, זאָגט דער פּראָקוראָר, נישט האָבען קיין צוטרוי צו די עדות פון דער פערטיידיגונג, ווייל זיי געהערען צום זעל-בען לאַגער ווי דער מערדער. דערביי פאָדערט דער פּראָקוראָר פאַר די אָנגע-קלאָגטע די שאַרפסטע שטראָף.

נאָכדעם האָבען גערעדט די ציוויל-פּאָרגער און די פערטיידיגער, וועלכע האָבען מיט אַ ריי פאַקטען בעוויזען די אומשולד פון זייערע קליענטען. דערמיט איז די געריכטס-פערהאַנדלונג אין טשענסטאָכאָווער פּראָצעס אָפּגעשלאָסען געוואָרען. דער אורטייל ווערט אַרויסגע-טראָגען מאָרגען 2 מיטאָג.

אין הינדענבורג'ס פּאַלאַץ מיט אַ רעוואָלווער אין האַנד האָט זיך אַריינגעריסען אַ משוגע'נער

בערלין, 24. פעבר. (ט) אין פּאַלאַץ פון פּרעזידענט הינדענבורג האָט זיך היינט אַריינגעריסען דער איבער-שלע-זישער 29-יעהריגער אַלאָיס באַל. ביים אָנמעלד-צימער איז ער פערהאַלטען גע-וואָרען. אויף דער פראַגע, וואָס ער וויל, האָט ער געענטפערט, אַז ער וויל שטיצע. בעת מען האָט אויהם געעצה'ט אָפּצו-געבען אַ ביטע, האָט ער געענטפערט, אַז ער האָט נאָר 2 שעה צייט צו לעבען און אין זעלבען מאָמענט אַרויסגעכאַפּט אַ רעוואָלווער. דער קרימינאַל-בעאַמטער האָט אויהם אָנגעכאַפּט ביי דער האַנד און אַרויסגעריסען דעם רעוואָלווער, וואָס איז געווען אָנגעלאָדען נאָר מיט איין קויל. ער איז אַרעסטירט געוואָרען. די פּאָליציי האַלט, אַז דער פערשוין איז נישט ביים קלאָרען זינען.

גרויזאַם ערמאָרדעט אַ יוד אין לעמבערג

לעמבערג. (טעלעפאָניש) ריגטער לעמבערג איז אויסגעפיהרט געוואָרען אַ גרויזאַמער מאָרד איבער אַ יודישען אויטאָבוס-בעזיצער. דער יוד שלמה דיאַמאַנט האָט געהאַט בשותפות 2 אויטאָ-בוסען מיט'ן קריסט קוראָשאָווסקי. לעצ-טענס איז צווישען זיי פאָרגעקומען עפּיס אַ כסוך צוליב געלד-זאַכען. ווען ביידע אויטאָבוסען האָבען זיך געטראָפען נעבען אַ וועג הינטער לעמבערג, איז דיאַמאַנט'ס אויטאָבוס קאַליע געוואָרען. דיאַמאַנט האָט זיך דאַן געווענדעט צו זיין שותף, ער זאָל אויהם העלפען רעפּערירען דעם אויטאָבוס. אַלס ענטפער האָט דער קריסט אַרויסגעכאַפּט אַ רעוואָלווער און עטליכע מאָל אויסגעשאָסען אין זיין יודישען שותף, וועלכער איז געפאַלען אַ טויטער אויף'ן אָרט.

די פּאַסאַזשירען האָבען דעם מערדער איבערגעגעבען אין די הענד פון דער פּאָליציי.

נאָך לאַנגע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען אונזער ליבע מוטער, שוויגער-מוטער, גרויס-מוטער, שוועסטער, שוועגערין און טאַנטע

נ"ע **דינה ראַבינאָוויטש** אשת ר' יצחק צבי ז"ל

(געבוירענע בערנשטיין. פון יורבורג)

די לוי' קומט פאָר היינט מיטוואָך ח' אדר תרצ"א (25-2) 1 אַ זייגער נ"מ פון טרויער-הויז גלובנאַ 7, וועגען וואָס עס טיילט מיט איז גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאַמיליע

היינט, מיטוואָך, ח' לחדש אדר, 12 אַ זייגער מיטאָג צו דער ערשטער שמערצליכער יאָהר-צייט פון

נ"ע **משה ארנוואלד**

(געוועזענער לייטער פון לאָדזער יודישען טעאַטער)

קומט פאָר אויפ'ן בית-החיים אַ הזכרה, צו וועלכער די קרובים, פריינד און בעקאַנטע ווערען געבעטען צו קומען

די פאַמיליע

אַכטונג, הויזבעזיצער!

די פערוואַלטונג פון הויז-פערוואַלטער-פעראיין פּילסודסקיעגאָ (ווסכאָדניאַ) 68/70 נעמט אָן הייזער אין פערוואַלטונג מיט דער פיהרונג פון מעלדונגען לויט דער לעצטער פעראָרדנונג פון דער מאַכט. פאַר דער פּינקטליכער און ערליכער ערלעדיגונג פון דער אַרבייט ווערט גאַראַנטירט. דאָס ביוראָ איז טעטיג טעגליך פון 6–8 אין אָוונט.

די פערוואַלטונג.

אזהרה גדולה

צו אַלע קצבי"ם

די כוינער שחיטה איז נישט אָנער-קענט אַלס כשר אין לאָדז

דעריבער זאָל קיין שום כשר'ער קצב נישט האַלטען אין זיין יאַטקע פון כוינער שחיטה, ביי וועמען עס וועט זיך געפינען פלייש פון כוינער שחיטה וועט דער קצב פערעפענטליכט. אַז זיין יאַטקע איז אַ טרפה'נע יאַטקע

ועד הרבנים ועד הכשרות

ביי דער יוד. קהלה אין לאָדז.

בעקאַנטמאַכונג.

מיין בית מסחר פון בתים, תפילין, מזוזות, מגילות, פאַרמעט על ס"ת גם ספר תורות עץ החיים'ס, מענטלעך מכל המינים, געפינט זיך ווייטער

נאָוואָמיעסקאַ 30, פראָנט 2-טן שטאָק

הלל ליפשיץ

עקזיסטירט פון יאָהר תר"נ. — כשר על צהי"ט — ביליג.

אויערען, נאָז און האַלז-קראַנקהייטען

Dr. med. J. DYNIN

ספּעציאַליסט

נעמט אָן פון 5 ביז 7 נאָכמיטאָג

6-go Sierpnia 30, telef. 153-85.

Dr. med. M. ROZENTAL

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אַקושער און פרויען-קראַנקהייטען

11-טער ליסטאָפּאַד (קאָנסטאַנטינער) 19

טעל. 223-34

נעהמט אָן פון 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג ביז 6 אָוונד

אין לעטשניצע „פּאָמאָץ", אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1, פון 1 אַ זייגער ביז 2 נאָכמיטאָג.

Dr. med. H. Karaś

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען

זגיערזשער 16

נעמהט אָן פון 11 ביז 1 און פון 3 ביז 7 אָוונד

Dr. A. Mazur

ווסכאָדניאַ 67, — טעל. 166-01

נעמט אָן פון 10 — 1.30 און פון 4 — 6 אָוונד

ליי-באר-רעגירונג דערלאזט נישט צו קיין דיסקוסיע וועגן א"י-פאליטיק אין ענגלישען פארלאמענט

קיין א"י דעבאטע וועט די רעגירונג נישט דערלאזן

לאנדאן, 24. פעבר. (יטא) אויף יער היינטיגער פארמיטאג-זיצונג פון ענגלישען פארלאמענט האבען איניגע ציוניסטען-פריינד מיט העס. האווארד בורי און דער שפיין זיך בעמיהט ארויסצורופען א א"י-דעבאטע. העס. האווארד בורי האט ערקלערט, אז דער מאקדאנאלד-בריף איז א צוריקציהען זיך פון'ם לעצטען וועס-בוך און פון צוריק די א"י-פאליטיק צו דער פאליטיק פון 1921 מגג. מבוידען דאט געענטפערט, אז די רעגירונג וועט נישט דערלאזען צו קיין דיסקוסיעס. די פאלעסטינא-פאליטיק פון דער רעגירונג האט זיך נישט געענדערט און קיין דיסקוסיעס זענען נישט נייטיג.

ד"ר יעלין און קאלאנעל קיש ביים עמיר אבדולאה און עקס-מעניס הוסיין

ירושלים, 25. פעבר. (יטא) די ציון. גיישע עקזעקוטיווע טיילט מיט, אז די גע-פירעבען פון דוד יעלין און קאלאנעל קיש און אמאן מיט'ן עמיר אבדולאה און מיט'ן עקס-קעניג הוסיין דארף מען נישט צושרייבען קיין ערנסטע בעדייטונג. דאס געשפרעך האט נישט בע-רוהרט קיין אקטועלע ענינים.

אראבישער פיהרער שאלקאט אלי, בעשולדיגט די יודען, אז זיי ווילען פערכאפען סיריען און איראק

ביירוט, 24. פעבר. (יטא) דער אראבישער פיהרער שאלקאט אלי, וועלכער ווילט איצט אין ביירוט האט ער-קלערט, אז די ציוניסטען זענען אגרעסיוו און זיי ווילען נישט בלויז פערכאפען ארץ-ישראל, נאר אויך סיריען און אי-ראק. ער האט ערקלערט, אז ווייצמאן האט אזהם דאס אמאל גאנץ אפענהער-ציג געזאגט.

———

טשענסעלאר בעזוכט די ניי-אויפגעבויטע קאלאניע אויף די חורבות פון באר טוביה

ירושלים, 24. פעבר. (יטא) סער טשענסעלאר האט בעזוכט די ניי-אויפ-געבויטע קאלאניע באר טוביה, וועלכער איז חרוב געווארען בעת די אנרוהען אין יאהר 1929.

טשענסעלאר האט ערקלערט, אז תחי-לת האט ער געהאט ספקות, צי מען זאל ווידער אויפבויען די קאלאניע, ווייל זי געפינט זיך ארומגערינגעלט פון אראבי-שע דערפער. אבער איצט, זעהענדיג דעם בליהענדען צושטאנד פון דער קאלאניע און די געזונדע יוגענד, וואס בעארבייט זי, זעהט ער, אז זיינע ספקות האבען נישט געהאט קיין גרונד.

שוין בעפרייט דעם קלויזענבורגער רב

בוקארעסט, 24. פעברואר. (יטא) הרב גלאזנער, וועלכער איז ארעסטירט געווארען אין קלויזענבורג צוליב דעם פערדאכט, אז ער האט געוואלט געבען שוחד דער פאליציי, איז שוין געוואר בעפרייט געווארען.

דיפלאמאטישער סקאנדאל אין מאסקווא

ווארשא. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די אויספארשונג ארום גאבט-איינברוך פון א ג.פ.או.-אגענט אין בנין פון דער פוילישער געזאנדשאפט אין מאסקווא, האט בעוויזען, אז דאס איז א דיפלאמאטישער סקאנדאל פון אינ-טערנאציאנאלען כאראקטער.

דער פלומר'שטער בריף-טרעגער פעט-ראוו, וואס איז ארעסטירט געווארען אין דע פוילישער געזאנדשאפט, איז געווען אגענט און אגענפאדם פון א ג.פ.או.-בעאמטען, האט פון זיך געהאט א בוכעל פון ג.פ.או. און א נאכגעמאכטען שליסעל, וואס עס בעווייזט קלאר וועגען זיין כונה און שליחות.

ווי די עדות בעהויפטען, האבען א גאנצען טאג פאר'ן איינברוך פאר'ן בנין פון דער פוילישער געזאנדשאפט זיך גע-דרעהט פערדעכטיגע פערשוינען.

———

קיעווער זאמלונג פון יודישע צייטשריפטען

מאסקווע, (יט"א) דער אינסטי-טוט פאר יודישער קולטור אין קיעוו האט די טעג פערעפענטליכט א בערנכט וועגען די זאמלונגען פון פערשידענע פובליקאציעס, ביכער, צייטשריפטען א. אנד. און אינסטיטוט-ארכיוו, וועלכער איז געגרינדעט געווארען מיט 3 יאהר צוריק. לויט דעם בערנכט זאל די יודי-שע צייטשריפטען-זאמלונג פון אינסטי-טוט זיין די רייכסטע פון דעם ארט. די זאמלונג נעמט ארום 230 יודישע צייטשריפטען און פערשידענע שפרא-כען פאר די לעצטע דריי יאהר און שטעלט זיך פאר לויט לענדער אויף פאלגענדען אופן: סאוויעטן פעדבאנד — 142, פוילען — 70, פעראייניגטע שטא-טען — 55, דייטשלאנד — 51, פאלעס-טינא — 30, ארגענטינא — 13, פראנק-רייך — 9, ענגלאנד — 7, אונגארן — 6, קאנאדע, לעטלאנד, בראזיליען, רומעני-ען און דרום-אפריקע צו 4, ליטע, עסטלאנד און מעקסיקע צו 3, אויסטראליען, אורוגוואי, דאלאנד און איטאליען צו 2, טשעכאסלאוואקיען, בעלגיען, מעק-סיקע, טערקיי, גרינלאנד, האלענדיש-אינדיען, יוגאסלאוויען און כינע צו איין צייטשריפט.

———

היינטיגער „הונגער-טאג" אין בערלין און פאריז

פערבאטען קאמוניסטישע דעמאנסטראציעס

בערלין, 24. פעבר. (ט) די קאמוניסטישע דעמאנסטראציעס, וואס זא-לען איינגעארדענט ווערען היינט אין טאג פון „וועלט-קאמף געגען ארבייטס-לאזיגקייט" זענען דורך דער מאכט פערבאטען געווארען.

פאריז, 24. פעבר. (ט) די מאכט האט פערבאטען היינט איינצוארדנען וועלכע עס איז דעמאנסטראציעס.

נישט געלונגענע קאמוניסטישע דעמאנסטראציע

טאמאשאוו. (טעלעפאניש) אין שייכות מיט'ן „הונגער-טאג", וואס איז פראקלאמירט געווארען דורך די קאמו-ניסטען, איז געקומען נעקומען פון טא-מאשאוו דער קאמוניסטישער דעפוטאט ראלעצקי. ער האט גערופען א פערזאמ-לונג פאר'ן לאקאל פון ארבייטסלאזען אמט און געפרובט איינצוארדנען א דע-מאנסטראציע, ווי אויך האלטען א רעדע אויפ'ן פלאץ קאשטשושקי. פאליציי האט די דעמאנסטראציע צוטריבען.

———

שטורמישע פראטעסט-פערזאמלונג געגען אנפאל אויף הרב בראדט

טאמאשאוו. (טעלעפאניש) דער אנפאל אויפ'ן הרב שמואל הלוי בראדט האט שטארק אויפגערודערט די גאנצע שטאט. פון אלע בתי-תפילות, אינסטי-טוציעס און געזעלשאפטען איז פארגע-קומען א גרויסע פערזאמלונג פון העלער 200 פארשטעהער פון אלע ריכטונגען. די פערזאמלטע האבען אנגענומען א פראטעסט-רעזאלוציע און אויפגעפאדערט הרב בראדט, ער זאל מעהר נישט געבען קיין סידור-קרושין און וואויגען פון געוויער חסידים. נאכדעם איז די גאנצע פערזאמלונג אוועק צו הרב בראדט און אים אויסגעדריקט בעדויערען מצד דער טאמאשאווער יודישער בעפעלקערונג צו-ליב'ן אנפאל פון די לאביזעס. זעהענדיג, אז די סימפאטיע פון דער שטאט איז אויף זיין זייט, האט הרב בראדט זיין רעזיגנאציע צוריקגעצויגען.

———

דעם אונגארישען פרעמיער'ס זוהן האט חתונה מיט א יודישער פרוי

בודאפעסט, (ט"א) א גרויסע סענסאציע האט ארויסגערופען אין די פאליטישע קרייזען דער פאקט, דאס דער זוהן פון אונגארישען פרעמיער מיני-סטער גראף אנדראש בעטלען האט חתונה געהאט מיט א געשידענע יודישע פרוי, דער טאכטער פון דעהאלטאר פון „פעסטער לאיד" וויאלא.

די משפחה פון גראף בעטלען איז ענטשידען געגען דעם שדוך און איז נישט געווען אויף דער חתונה.

———=0*0=———

פוילישער קאנסולאט אנערקענט די אורטיילען פון ראבינאט אין קאיר

קאיר. (יטא) אין צוזאמענהאנג מיט דעם, וואס עס איז ענטשטאנען א פראגע, צי עס ליגט אין דער קאמפע-טענץ פון רב-הכולל זיך צו בעשעפטיגען מיט סכסוכים פון פוילישע בירגער, וועל-כע געפינען זיך אין עגיפטען, האט דער פוילישער קאנסול אין קאיר מיטגע-טיילט שריפטליך דעם רב הכולל נחום, אז די פוילישע רעגירונג וועט אנע קע-נען די בעשלוסען פון ראבינאט אלס לעגאלע און וועט אויספיהרען די ווער-דיקטען פון הרבנה כולל לגבי די פוילישע בירגער.

——

יודישע סטודענטען וועלען נישט צוגעלאזען ווערען צו אדוואקאטור אין ליטע

קאוונא. (יטא) די ליטווישע רעגי-רונג האט איצט אויסגעארבייט א נייעם געזעץ-פראיעקט, וואס ענטהאלט די גע-פאהר, אז יודען וועלען בכלל נישט צוגע-לאזען ווערען צו אדוואקאטור אין ליטע. לויט דעם געזעץ-פראיעקט דארף יעדער אבסאלווענט ארבייטען 2 יאהר אלס גע-ריכטס-בעאמטער און ערשט דאן ווערט ער צוגעלאזט צו דער אדוואקאטור. אזוי ווי יודען ווערען אלס געריכטס-בעאמטע נישט אנגענומען, בעדרוהט דאס פאקטיש צו פערשליסען דעם וועג צו דער אדוואקאטור פאר יודען.

א דעלעגאציע פון ק יסטלכע סטודענ-טען האט אינטערווענירט וועגען נייעם געזעץ-פראיעקט ביים פרעמיער, וועלכער האט אבער ערקלערט, אז די ק יסטליכע סטודענטען האבען נישט קיין גרונד זיך צו בעאונרוהיגען, ווייל דאס געזעץ איז געוועהנדעט בלויז געגען יודען.

———

קאמיטעט צו פערטיידיגען די רעכט פון די „שטאטסלאזע"

קאוונע. (יטא) דא איז פארגעקו-מען א קאנפערענץ פון די צענטראלע יודישע ארגאניזאציעס און ליטא און אנ-טער'ן פארזיץ פון הרב שאפירא, אויף וועלכער עס איז געווועהלט געווארען א קאמיטעט צו פערטיידיגען די רעכט פון די יודישע „שטאטסלאזע" אין ליטא. דער קאמיטעט איז גלייך צוגעטרעטען צו אנ'ענערגישער אקציע געגען דער רעגירונגס-פעראהדנונג, וואס בעראויבט די „שטאטסלאזע" פון אלע ארבייטס-מעגליכקייטען.

די טעטיגקייט פון „פועלי-ציון" אין קארפאטען-רוסלאנד

פראג, (יט"א) די פועלי-ציון פאר-טיי ענטוויקעלט לעצטענס א לעבהאפטע טעטיגקייט אין קארפאטען-רוסלאנד. אין חודש מערץ הויבט אן צו ערשיי-נען אין אוזהאראד א וועכענטליכער פועלי-ציוניסטישער ארגאן אין דער יודישער שפראך. די טעג איז אין פראג פארגעקומען א בעראטונג פון פארשטעהער פון די טשעכישע סאציאליסטען מיט די פאר-שטעהער פון פועלי-ציון וועגען בעגעגזיי-טיגער אונטערשטיצונג ביי דער ארבייט אין קארפאטען-רוסלאנד.

———

לעזער פון „לאדזער טאגעבלאט"

פאר דער נויטבעדערפטיגער בכבוד-נגידישער פאמיליע

אויף אונזער אפעל ארויסצוהעלפען פון הונגער-נויט א בכבוד-נגיד'ישער פאמיליע האבען זיך אפגערופען נאך פאלגענדע לעזער פון „לאדזער טאגע-בלאט":

רבקה שלאמאוויטש	10 זל.
יצחק זויפערבלאט	5 "
ק. ה. ב.	1 זל.
ס"ה	16 זל.
פון פריהער	50 "
אינאיינעם	66 זל.

ווייטערע שפענדען ווערען מיט דאנק אנגענומען.

איבער א מיליאן יודען אין פוילען האבען נישט אויף חיונה

די יודען זענען אמערסטען געטראפען פון ווירטשאפטליכען קריזיס אין לאנד. — שוידערליכע סטאטיסטישע ציפערן וועגען עקאנאמישען רואין פון די יודען.—

ווארשא, (יטא) די צייטשריפט „פאלקסהילף" פערעפענטליכט אין איהר לעצטען נומער אינטערעסאנטע בע-טראכטונגען פון א בעקאנטען יודישען פארשער און קענער פון דער סאציא-לער הילפס-טעטיגקייט צווישען דער יודישער בעפעלקערונג וועגען דער צאהל פרנסה-לאזע יודען אין פוילען און דער דרינגענדער נויטווענדיגקייט פון בעדייטענדער מלוכה-סובווענץ פאר יודישער סאציאלער הילף.

לויט דעם געזעץ פון 16. אויגוסט 1923 איז די אויפגאבע פון געזעלשאפט-ליכען שוץ צו בעפרידיגען פון עפענט-ליכע מיטלען די נויטיגע לעבענס-בע-דערפענישען פון די פערזאנען, וועלכע קאנען זיך נישט אויסהאלטען מיט איי-גענע מיטלען אדער מיט אייגענער אר-בייט. אויסער דעם איז די אויפגאבע פון סאציאלען שוץ, צו בעקעמפען דאס ענטשטעהן פון אויבענדערמאנטען מצב.

לויט די אויסרעכנונגען פון מיניס-טעריום פאר ארבייט פון עפענטליכען שוץ בעטרעפט די צאהל פערזאנען, וועלכע נויטיגען זיך אין געזעלשאפט-ליכער הילף אנ'ערך 300.000, חוץ אר-בייטסלאזע, וועלכע בעקומען שטיצע פון ספעציעלע פאנדען. אויף אונטער-שטיצונגען פאר די דאזיגע פערזאנען איז נויטיג, לויט די אויסרעכנונגען פון מיניסטעריום 60 מיליאן זל. יעהרליך. אין מלוכה - בודזשעט אויפ'ן יאהר 1931-32 איז פארויסגעזעהען אויף קינדער און יתומים-פערזארגונג און פאר אונפעהיגע צו ארבייט ס"ה 11.197.000 זל. די קאמונאלע סובווענצען זענען ווייט נישט גענוגענד, דער לאסט פון אויסהאלטען די נויטבעדערפטיגע פאלט דעריבער אין א גרויסער מאס אויף די פריוואטע, וואוילטעטיגע געזעלשאפטען. עס איז זיך אבער נישט שווער פאר-צושטעלען, ווי שווער עס איז די נויט פון דער יודישער ארימקייט, וועלכע געניסט נישט כמעט אינגאנצען פון די מלוכה'שע און קאמונאלע אונטערשטי-צונגען און איז אנגעוויזען אויסשליס-ליך אויף דער הילף פון די יודישע וואוילטעטיגע אינסטיטוציעס.

דער אויטאר פון ארטיקעל ווייזט אן אויף א זעהר ווזענטליכען שטריך פון דער יודישער פראפעסיאנעלער סטרוק-טור, וואס פערגרעסערט אונגעהויער די יודישע לאגע הויפטזעכליך אין דער קריזיס-צייט. לויט דער אפיציעלער סטאטיסטיק זענען אויף 100 נישט-יודען אין דער שטאט פערהאן נאר 46 פראפעסיאנעל פאסיווע (קינדער און פרויען) בשעת אויף 100 יודען זענען פערהאן 67 פראפעסיאנעל פאסיווע. ביי יודען מוז יעדער פראפעסיאנעל - אקטיווער אויסהאלטען 2 פערזאנען נישט-פערדי-נער, ביי נישט-יודען - נור איין פערזאן. יעדע 100 ארבייטסלאזע ביי נישט-יודען ברענגען מיט זיך, אז נאך 96 מענשען זאלען ליידען הונגער, בשעת יעדע 100 יודישע „ארבייטסלאזע" זע-נען פערבונדען מיט הונגער-נויט פון 195 פערזאן. חוץ דעם איז לויט דער פאלקסצעהלונג פון יאהר 1921 דער פראצענט-זאץ פון ארבייטסלאזע און פערזאנען, וועלכע האבען נישט אויס-געפיהרט קיין שום פראפעסיע" לגבי פראפעסיאנעל-טעטיגע געווען דאפעלט אזוי גרויס ביי יודען ווי ביי נישט-יודען. נעמענדיג אין אכט, אז כמעט אלע יודישע ארבייטסלאזע האבען נישט די מעגליכקייט צו גענישען פון פאנד פאר ארבייטסלאזע, ווייל זיי זענען בע-שעפטיגט אין גאר קליינע אונטערנע-מונגען, וועלכע פאלען נישט ארונטער אונטער'ן געזעץ פון צוואנגס-פערזיכע-רונג, ווי אויך די אויסערסט שווערע לאגע פון האנדווערקער, באלופניקעס און הענדלער — ווערט קלאר, אז די פויפעריזאציע קומט פאר ביי יודען פיל שנעלער, איידער ביי נישט-יודען.

שטיצענדיג זיך אויף די פערהאנענע סטאטיסטישע מאטעריאלען קומט דער אויטאר פון ארטיקעל אויפ'ן סמך פון גאנץ פארזיכטיגע אויסרעכנונגען צום אויספיהר, אז די וואהרשיינליכע צאהל יודישע ארבייטסלאזע און פרנסה'לאזע דערגרייכט צום ערשטען יאנואר 1931 ביז 325.900 פערזאן. אזוי ווי אויף יע-דען פראפעסיאנעל-אקטיווען פאלען אויס 2 יודישע פאסיווע ד. ה. נאך 650.000 פערזאן, קומט אלזא אויס, אז צום 1. יאנואר 1931 האבען זיך אין די שטעט און שטעטלעך פון פוילען געפינען א צאהל פון איבער א מיליאן יודען, וועלכע האבען נישט פעהדיגט אויף חיונה.

אין היי-יעהריגען מלוכה - בודזשעט איז בעשטימט א סומע פון 150.000 זל. פאר גמילות-חסדים-קאסעס. עס איז קלאר, אז די דאזיגע סומע איז נישטיג לגבי די פאקטישע נויטען פון דער יו-דישער בעפעלקערונג. די מלוכה'שע הילף מוז דעריבער בעדייטענד פער-גרעסערט ווערען.

———

ארץ-ישראל וועט זיין פערטרעטען אויף דער אינטערנאציא-נאלער אויסשטעלונג היינטיגעס יאהר אין פאריז

אין פרעכטיגען ארץ-ישראל-פאוויליאן, געהאלטען אין מזרח סטיל, וועלען קומען צום אויס-דרוק אלע יודישע אויפטואונגען אין ארץ-ישראל.

פאריז, (יטא) א דאנק די בעמי-הונגען פון א"י-פריינד ווערט אויף דער אינטערנאציאנאלער אויסשטעלונג אין פאריז, וואס ווערט געעפענט אין חדש מאי פון לויפענדען יאהר, ארגא-ניזירט אנ'ארץ-ישראל-פאוויליאן. די אר-גאניזאטארען האבען איינגעלאדען צו בעטייליגען זיך אין דער אויסשטעלונג אלע מאנדאט-לענדער. בראש פון אר-גאניזיר-קאמיטעט פון א"י פאוויליאן שטעהן דער גענ. מיניסטער סענאטאר ושיסטען גאדארט, לואי אשער, זשיל ראזענהעק, זשאק ביגארט און ד"ר וויק-טאר יאקאבסאן. צו די א"י-מיטגלידער פון קאמיטעט געהערען: דער בירגער-מייסטער פון תל-אביב מאיר דיזענהאף, פרעזידענט פון דער האנדעלס-קאמער הופיען, סאלקאווסקי, מערעמינסקי און ראזאף.

לויט'ן געשטאלט וועט דער ארץ-ישראל-פאוויליאן דערמאנען דעם קבר רחל, די ארנאמענטאציעס ווערען גע-מאכט לויט'ן מוסטער פון צמאר-מעט-שעט. א בעזונדערען ארט ווערט גע-ווידמעט דער אלטער און מאדערנער קונסט אין ארץ-ישראל. בעזונדערע צי-מערן וועלען זיין געווידמעט דער אינ-דוסטרי, לאנדווירטשאפט, האנדווערק, שול-וועזען, הייזער-בוי, עלעקטריפי-קאציע און די מינעראלע רייכטימער. דאס אלץ וועט אילוסטרירט ווערען דורך פיל עקספאנאטען, פאטאגראפיעס, בילדער, דיאגראמען. די בעזוכער וועלען אויך האבען די מעגליכקייט צו פערזוכען ארץ-ישראל-וויין און פרוכטען. עס וועלען אויך פערקויפט ווערען פער-שידענע אנדענקונגס-זאכען פון ארץ-ישראל פון יודישער און אראבישער אויסארבייטונג.

———:0:———

„דער אפיקורס"

מאסקווע (יטא) ווי מען טיילט מיט, וועט פון 1. מערץ אנהויבען צו ערשיינען אין מאסקווא א יודישע אנ-טי-רעליגיעזע מאנאטשריפט א. נ. „דער אפיקורס". די נייע צייטשריפט וועט זיך ספעציעל ווידמען דער אנטי-רעלי-גיעזער פראפאגאנדע צווישען די יודען מאסען אין סאוויעט-רוסלאנד.

———

לאדזער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר נעמט-אן פון 6 ביז 7 אין אוועגד
נישט בעשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16
טעלעפאנען: רעדאקציע 100-57, אדמיניסטראציע 100-47

פוילענ'ס פרעסטיזש אין אויסלאנד

די סאנאציע-פרעסע געגען 2. אינטערנאציאנאל. די ענדעקעס געגען... קאטוילישען קלער.

און שבֿות מיט וואנדערוועלדע'ס עצטע פּאלאגרמאנישע ארטיקלען און די בעלגישע צייטונגען, האט די סאנאציע-פרעסע אנגעהויבען א געוואלדיגע אטאקע אויף די פ.פ.ס., וואס זיי בעמיהען זיך צו בעווייזען, אז די פוילישע ...

קענמאל נישט דיסקוטירט וועגען ענדערן די פוילישע גרעניצען, און וועגען א רעוויזיע פון דער פויליש-דייטשער גרענעץ איז קענמאל קיין רייד נישט געווען".

„אויב עס הערען זיך איצט קריטישע שטימען וועגען די פוילישע גרעניצען, ...

קען מען וויסען דעם מענשענ'ס כאראקטער לויט זיינע ליפען?

דעם מענשענ'ס כאראקטער קען מען דערקענען נישט פון דעם אויסדרוק פון זיין פנים, אדער אין זיינע אויגען, אדער די אלגעמיינע געזיכטס-שטריכען, נאר בלויז פון זיינע ליפען — אזוי זאגט פראפעסאר זיגפריד בעממאן.

די וועלט איז צוטיילט אויף צוויי קלאסען מענשען: געלאסענע מענשען מיט קאלטע כאראקטערען און טרוקענע קעפ, און א צווייטער סארט, עמאציאנעלע מענשען, געפילפולע מיט וואריעמע נאטורען, הייסע בלוטען.

די ליפען ביי די צוויי סארטען מענשען זענען גאנץ פארשידען, ...

יודן אין רומעניען פעראייניגען זיך אין קאמף פאר זייערע רעכט מיט די איבעריגע נאצ. מינדערהייטן

סען. ד"ר מאיר עבנער געשאפען א בלאק פון יודען, דייטשען און אוקראינער

(בריף פון רומעניען צום „לאדזער טאגעבלאט") :—: פון א. בוקאווינער

סוף חודש יאנואר ד. י. איז אין טשערנאוויץ און אין עטליכע בוקאווינער שטעטלעך פארגעקומען צוזאמ-וואהלען צו דעם פארלאמענט, נאך דעם, אין זומער 1930 פערשטארבענעם יודיש-סאציאליסטישען דעפוטאט ד"ר יעקב פּיסטינער.

אנגעמער דער אנפיהרונג פון דעם פערשטארבענעם יודישען סאציאליסטישען דעפוטאט ד"ר יעקב פּיסטינער, האט נאך א קורצען ישוב-הדעת בעשלאסען צו געהערען ביי די פארלאמענט-וואהלען אין איינעם מיט דער רעגירונג, און ארויסצושטעלען סאציאליסטישע קאנ...

חשבון פון די 2 יודישע מאנדאטען, וואס די בוקאווינער יודען האבען געזאלט בעקומען לויט דער פראפארץ.

נאך דעם טויט פון ד"ר פּיסטינער, בעת די רעגירונג האט אויסגעשריבען נייע וואהלען, איז די פראגע פונ'ם צווייטען יודישען מאנדאט אין בוקאווינע ...

...

איז נישט אלס יוד.

דער דאזיגער אומשטאנד, וואס ד"ר פּיסטינער האט קאנדידירט אלס סאציאליסט און נישט אלס יוד, דאס נישט געפעהאלטען די רעגירונג פון צושרייבען דעם ד"ר פּיסטינער אויף דעם ...

די בעשטימונג פאר דער נייער רעגירונג און דער גלויבען אין איהרע הבטחות, זענען דאן ביי א יעדען געווען אזוי שטארק, אז אפילו דער עקזעקוטיוו קאמיטעט פון דער סאציאל-דעמאקראטישער פארטיי אין רומעניען, ...

מע לויפען און נישט דעם קלוגערען סארט פרוי, וואס איז געסטיגט מעהר ענטוויקעלט. עס פערשטעהט זיך, אז דער צווייטער סארט פרויען מיט דינע ליפען געפינט זיך אן עצה: זיי שמירען זיך אן מיט ליפסטיק.

דער יודישער גענעראל בערנהיים

קאמאנדיר פון דער בעלגישער ארמעע אין קריעג, וועלכער איז ערשט געשטארבען אין פאריז

בעלגישער קעניג געקומען קיין פאריז אפגעבען איהם דעם לעצטען כבוד. — בעלגישע רעגירונג וויל איהם נישט איינארדנען א נאציאנאלע לויה. אבער 60,000 בעלגישע שלאכט-בעטייליגטע נעהמען זיך אן פאר'ן כבוד פון זייער פיהרער.

דער טעלעגראף האט שוין געמעלדעט וועגען טויט פונ'ם יודישען גענעראל בערנהיים. גענעראל בערנהיים איז בעת דעם קריג געווען איינער פון די בעריהמטסטע און ערפאלגרייכסטע פיהרער פון דער בעלגישער ארמעע און דער בעלגישער קעניג האט געהאט א בעזונדערע ליבע און סימפאטיע צום גרויסען יודישען קאמאנדיר.

גענעראל בערנהיים איז געווען א לאנטרינגער יוד, נאכ'ן קריג פון 1870, ווען עלזאס לאטרינגען איז ארונטער-געפאל'ען אונטער דער דייטשער הערשאפט, האט בערנהיים'ס פאמיליע אפ...

געפיהר געווארען די אפענסיווע און פלאנדריען.

דער בעלגישער קעניג און דער יודישער גענעראל

ווען נישט פערשידענע פאליטישע און רעליגיעזע פראגען, וואלט גענעראל בערנהיים געהאט בעשטימט ווערען אלס הויפט-קאמאנדיר פון דער בעלגישער ארמעע. די גאנצע ארמעע האט ערווארט אייגענטליך די נאמינאציע. אבער לויט מענאט גענעראל בערנהיים איז געווען א יוד, און די בעלגישע רעגירונג איז ...

דער מעניש און האט אויך געבעטען, אז זיין לויה זאל דורך אהן גרויסער פאמפע. בלויז זיין רעגימענט זאל זיך בעטייליגען.

געשטארבען איז דער גענעראל אין פאריז און זיין ווילען איז אויסגעפיהרט געווארען: מען האט זיין קערפער פערברענט. די בעלגישע רעגירונג האט געוואלט איינארדנען א גרויסע טרויער-צערעמאניע, ווי עס פאסט פאר א פיהרער פון דער ארמעע. אבער עס איז דא א געזעץ פון 1868, וואס פערווערט אינ'ם קאטוילישען בעלגיען מאכען א נאציאנאלע לויה, ווען דער קערפער איז פערברענט. דער בעלגישער קעניג איז געקומען ספעציעל קיין פאריז פערנוייגען זיך פאר'ן טויטען קערפער פון זיין ארמעע-פיהרער, אבער די רעגירונג האט בעשלאסען קיין שום אפיציעלע צערעמאניע נישט צו מאכען.

דאס קעסטעל אש

זונטאג דאט דאס קעסטעל אש נאכ'ן יודישען גענעראל געבראכט אפגעשיקט ווערען קיין ברוסעל. אבער און דער לעצטער מינוט איז אנגעקומען די פערארדענונג פון די בעלגישע קרונם...

צוויזישע צייטונגען — האט בערנהיים פערלוירען דעם העכסטען ארט אין דער ארמעע און איז בעשטימט געווארען נאר אלס גענעראל-אינספעקטאר פון דער בעלגישער אינפאנטעריע.

דער בעלגישער קעניג האט זעהר ליב געהאט דעם אלטען גענעראל, ער האט געוואוסט פערגלעטען דעם איינדרוק פון דער נאמינאציע און האט פארגעלעגט דעם גענעראל בערנהיים דעם טיטעל באראן. נאר דער יודישער גענעראל האט זיך אפגעזאגט:

— מאיעסטעט, איך הייס בערנהיים

— האט געזאגט דער אלטער מיליטער מאן — לייטענאנט גענעראל בערנהיים, דאס איז גוט, אבער באראן בערנהיים, דאס נין, דאס... קלינגט שלעכט.

דער טומעל ארום דער לויה

דער אלטער גענעראל בערנהיים פלעגט ...

...

פון די קאמפער, א גרויסער אנטמאטאר אין שטארק בעליבט ביי די סאלדאטען. ער האט געראטעוועט פיל שווערע סיטואציעס, און 1918 איז ער בעשטימט געווארען אלס קאמאנדיר פון דער צפון-גרופע פון די פעראייניגטע ארמעען, און א דאנק איהם איז מיט ערפאלג דורכ...

ווי זי מיינט". „לא קרוא" איז דער אפיציעלער ארגאן פון קאטוילישען קלער אין פאריז, אלזא דער ארגאן פון וואטיקאן און רום. עס איז דעריבער א וואונדער, וואס די סאנאציע-פרעסע בעשולדיגט נישט די פוילישע קאטאליקען אין זעלבען חטא, וואס זי בעשולדיגט די סאציאליסטען...

...פילטורעלע רעכט, וואס די מעהרהייטן פון פוילען, האט שוין דער סאציאליסטישער קאנגרעס אין מארסעל אנגענומען איינשטימיג דעם פראגראם פון טעריטאריאלע אוי טאנאמיע פאר די ווייס רוסען און אוקראינער. דער סאציאליסטישער אינטערנאציאנאל האט ...

מען קען די נויט לינדערן, אבער נישט אפשאפען

דעפוטאט גרינבוים וועגען דער לאגע פון די יודען אין פוילען

א מיטארבייטער פון דער אנטווערפענער „יודישער פרעסע" האט געהאט א שמועס מיט דעפ. י. גרינבוים וועגען דעם מצב פון די יודען אין פוילען.

צו זענען נישט פערהאן קיין שום פערספעקטיוון, אז די פוילישע יודען ואלען ארבעטדונגען אויך און די אנדערע צווייגען פון דער פוילישער פרא...

און קאפיטאלען. נאר ווען אפילו רוסלאנד זאל זיך צוריק עפענען פאר'ן פוילישען עקספארט און ס'זאלען אפילו אויך ארבייטדונגען און פוילען אייסלענדישע קאפיטאלען, וועט די שטייגערונג פון די מעגליכקייטען גאך אלין נישט שטערן און הסכם מיט די פאקטישע בעדערפענישען.

גיט פון זיך ארוים וואס אמאל מעהר אונטערלוגענע. און דער דאזיגער עלעמענט ווערט און יעדען פרט פרווילעגירט, פישט דערפאר, וואס ער האט הונטער זיך די גרויסע מאסע פון די פוילישע פויערים.

— זענען מאקי די אויסוואנדערונג אזוי האפנונגסלאז?

...

לאדז 25 פעברואר 1931
זון אויפג. 6.37 זון אונטערג. 5.02

מיטוואך, ח' אדר תרצ"א פ' תצוה

טאג-כראניק

מען מאנטראליערט פרייזען פון פוטער

(ד) היינט וועלען אין אלע געשעפטען פון מילכווארג דורכגעפיהרט ווערען קאנטראלעס, צי די פרייזען אויף פוטער זענען נישט צו טייער.

צענזורעס מיז מען ארויסגעבען

(ד) דאס לאדזער שול-קוראטאריום האט ארויסגעגעבען צו אלע שולען אין גימנאזיעס א פעראָרדנונג, אז אומאפהענגיג דערפון, צי די שילער צאהלען שכר-לימוד אדער נישט, מוזען די דירעקציעס זיי ארויסגעבען די צענזורעס.

די נייע מעלדונגס-פארשריפטען פערוואנדלען די הויז-בעזיצער אין... מלוכה-בעאמטע

א פוילישע צייטונג „דז. וויל." דרוקט אנ'ארטיקעל וועגען די נייע שטרענגע מעלדונגס-פארשריפטען, וועלכע די צייטונג בעצייכענט, אלס א „מכס-מצרים" אויף די קעפ פון די הויז-בעזיצער".

„קודם כל, — שרייבט די צייטונג, — מוז יעדער הויז-בעזיצער, ווי גרויס זיין „רויז" זאל נישט זיין, אויסגעבען 10 גילדען אויף איינשאפען זיך א הויז-שטעמפעל, איינפיהרען א נייע מעלדונגס-בוך און בלאנקען, אויף וועלכע ער מוז דערלאנגען זעהר שטרענגע דעקלאראציעס, איינטערגעשטיצט מיט התחייבות'ן.

די צווייטע אומאנגענעמליכקייט, וואס ערווארט די הויז-בעזיצער, איז מעלדען זיך פערזענליך אין מעלדונגס-ביורא אין פט"ן צייט אויף גארנישט.

אבער דאס זענען נאך קלייניגקייטען, וועלכע וועלען פערבייגעהן. עס וועלען אבער פערבלייבען די התחייבות'ן, וואס די אויספיהרונג זייערע איז א פראבלע-מאטישער ענין; קודם כל האט איצט יעדער הויז-בעזיצער, אדער זיין פער-טרעטער א פליכט צו „אמטירען", ד"ה זיצען אין געוויסע בעשטימטע שעה'ן אין א געוויסען, אין מאל בעשטימטען ארט און ווארטען, ביז עמיצער וועט זיך צו איהם ווענדען אין די ענינים פון זיין פאסעסיע.

די שעה'ן און ארט פון אמטירען מוז מען מעלדען דער געהעריגער מאכט.

לאמיר זיך איצט פארשטעלען די לא-גע פון אזא „הויז-בעזיצער" פון א פער-ווארפענעם געסעל, וואס איז נאר אפט פערנומען ביי ארבייט אויסערן שטאט און ער קען זיך בכלל נישט פערנעמען מיט די ענינים פון זיין חורבה, און האלטען א וועכטער איז ער אויך נישט בכח, — ווי אזוי-זשע וועט ער אלזא „אמטירען?".

אבער דאס איז נאך נישט אלץ; לויט'ן ארטיקעל 11 מוז יעדער הויז-בעזיצער אדער אדמיניסטראטאר מעלדען וועגען יעדער אריינגעפאהרענער אדער ארויס-געפאהרענער פערזאן, אפילו אויב דער לאקאטאר האט איהם וועגען דעם נישט געמעלדען.

דער הויז-בעזיצער, אדער אדמיניס-טראטאר דארף, אלזא, אויסצוקלייבען: אדער צו ווערען א מין שפיאן פון די איינגענע לאקאטארען, אדער ווארטען אויף די רעזולטאטען פון ארט. 25, וואס שטעקט מיט שטראף ביז 2000 גילדען, אדער אַרעסט ביז 4 וואכען.

דערצו נאך זענען פערהאן נישט ווע-ניג הויז-בעזיצער, וואס זענען וועניג בעראַוואונט אין די שווארצע פינטעלעך, אדער זענען סתם אנאלפאבעטען, — ווי אזוי וועלען זיי זיך געבען אנ'עצה?

צום סוף איז נאך כדאי צו פערצייכענען אזא פלימעל: אין די תקנות ווערט פעראויסגעזעהן, אז אויב די מעל-דונגס-קארטע ווערט נישט ווי געהעריג אויסגעפילט, דארף מען לויט דער פאָ-דערונג פון מאגיסטראט אראפרייסען דעם לאקאטאר אין מעלדונגס-ביורא צוזאמען מיט די געהעריגע דאקומענטען.

לאמיר זיך איצט פארשטעלען די מצבים, ווי אזוי א הויז-בעזיצער וועט פיהרען זיין לאקאטאר אין מעלדונגס-ביורא. ער זאל בעווייזען די נויטיגע דאקומענטען.

מ'וואלט געקענט ברענגען נאך א סך קוריאזען, אבער קודם כל דארף פעסט-געשטעלט ווערען, אז יעדער הויז-בעזי-צער ווערט איצט א מלוכה-בעאמטער, וואס איז פעראנטווארטליך פאר די התחייבות'ן, וואס ער האט אויף זיך גענומען, מיט דעם אינטערשיד, וואס ער וועט זיך נישט דערווארטען נישט אויף עמעריטור, נישט אויף קיין שום בעלוינונג.

ער קען האפען נאר איינס: ארעסט און געלד-שטראף אלע ווייל".

די כלה בעגעהט זעלבסטמארד
אויז נאך איהר לויה „געהט דער חתן צו איהר"

באבי אניץ. (טעלעפאנ.ש) דא האט פאסירט א שרעקליכער ראפעל-זעלבסטמארד. די 21-יעהריגע רעלעגנא וויעטשארקובנא האט שוין געהאלטען פאר דער חתונה מיט איהר חתן סטאַ-ניסלאוו ווילגאווסקי. אין מיטען דערינען, איז ווילגאווסקי געוואָרען אין מיליטער. אונצווישען האט אנ'אנדערער געפרובט זי אפרעדען פון איהר חתן און דער סוף איז געווען, אז דאס מיידעל האט זיך פערסמ'ט אויפ'ס טויט מיט גיפט. צו דער לויה איז ארויסגעפאהרען ווילגאווסקי. צוריקגעהענדיג פון צמענטאזש איז ער נישט אהיימגעגאנגען, פערזארגט זיך מיט עסיג-עסענץ און גע-מאכט א סוף מיט זיך. ווען מ'האט איהם געוואלט ראטעווען, האט ער געשריגען: „לאזט מיך צו איהר".

א קלויסטער-שמש אויפגעשטאנען א לעבעדיגער פון טרומנע
און דערנאך געשטארבען צום צווייטען מאל

(ד) ערגעצוואו אין גע-שטארבען דער קלויסטער-שמש יאן קי-פעל (פושעיאזד 13). געבליבען בריה דא-בעי די שטוב-מענטשען דערהערט ווי א מער, וואו דער מת ליגט אין טרומנע, איז א גערויש. זיי זענען אריין אין צי-מער און בעמערקט, ווי קופעל דרעהט זיך ארום אין די טרומנע שטעהט א לוי-רינגע. דאס בילד האט זיי איבערגעשראָ-קען און זיי האבען געמאכט א געוואלד. דערווייל האט דער מת זיך צוריק ארויג-געלייגט אין דער טרומנע. א דאקטאר האט פעסטגעשטעלט, אז דער קערפער איז נאך ווארם, גאר טויט. ער האט קאנסטאטירט, אז דער קלויסטער-שמש איז געשטארבען צום צווייטען מאל.

צוליב א שטיקעל קויל
פער'משפט אויף 5 יאהר תפיסה

(§) אין צוג פון פעטריקאוו קיין ראַ-גאוו זענען אגימעלט ארייגעשפרונגען 2 פערשוין און גענומען אויסלייידיגען א וואגאן קויהלען. א באהן-בעאמטער האט געוואלט פערטרייבען די גנבים און יע-ווארפען אין זיי שטיקער קוילען. אלס ענטפער האט איינער פון די גנבים צוויי מאל אויסגעשאסען און ביידע מאל שווער פערוואונדעט באַרמטנאצקי'ן. דער באהן-בעאמטער איז נאכדעם א לאנגע צייט גע-לעגען אין שפיטאל. די גנבים זענען פער-האלטען געווארען. נעכטען איז איינגער פון זיי, יאן שקלארעק, פעראורטיילט געווארען אויף 5 יאהר תפיסה און צו פער-לירען אלע רעכט; דער צווייטער פעלוקס עזש אויף 8 חדשים תפיסה.

דריטהאלבען יאהר תפיסה
פאר קאמוניזם

(§) דער 19-יעהריגער חיים הערש גוטספענס איז אנגעקלאגט געווארען פאר געהערען צו דער קאמוניסטישער פארטיי און פאר אן פהענגען א רויטע פאהן אויף א מיטינג.

דער אנגעקלאגטער האט זיך מודה געווען אין געהערען צו דער קאמוניס-טישער פארטיי. ער איז פער'משפט גע-ווארען אויף דריטהאלבען יאהר תפיסה און צו פערלירען אלע רעכט.

נאכט דיזשורען אין די אפטייקען

היינט בייגאכט דיזשורירען פאלגע-דע אפטייקען: ליפנעוועבער (פלאץ וואלי-נאָשטשי 1), הארטמאן (מלינארסקא 1), דאנילעצקי (פעטריקאווער 127), בע-רעלכאן (צעגעלניאנא 64), צימער (וואלטשאנסקא 73), וואיטשיצקי (נאַי-פיגרקאָווסקי 27).

קופאן № 198
אויף אומזיסטע יורידישע עצות.
דער בעזיצער פון'ם דאזיגען קופאן קאן בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי-קאנסול פון אונזער רעדאקציע.
גילטיג היינט מיטוואך, ד. 25. פעברואר פון 8 אווענד.

ראדיא פראגראם

מיטוואך 25 פעברואר

לאדז (233,8) 11,58 שעה-צייכען 12.05 גראַמאפאן מוזיק 1.15 פערלעזען פון טעגליכען פראגראם ווי אויך קינא און טעאטער רעפערטואר 3.50 ראדיא כראניק (טר. פון ווארשא) 4.15 פראגראם פאר קינדער (טר. פון ווארשא) 4.45 גראמאפאן מוזיק פון ווארשא, 5.15 פארטראג פון ד-פל. קאַ-פיטאן יוליוש קאזובסקי „די שלאכט ביי גראכאוו". 5.45 פאפולערער קאנצערט פון פוילישען ראדיא ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון דירר. י. אזשי-מינסקי (טר. פון ווארשא) 6.45פערשידענעס, 7.10 קאמוניקאט פון לאדזער האנדעלס-קאמער און פאר-לעזען פון פראגראם אויפן נעכסטען טאג 7.25 גראמאפאן מוזיק פון ווארשא7.40 ראדיא פרעסע זשורנאל פון ווארשא 8 - „נאפאלעאן אין דער בעלייכטונג פון מערעזשקאווסקי'ן" רעפעראט פון פראפ. ה. מאשטשיצקי (טר. פון ווארשא) 8.15 פעליעטאן (טר. פון ווארשא), 8.30 טראנסמיסיע פון ווארשאווער קאנסערוואטאריום — קאנצערט פון פערבאנד פון ליבהאבער פון אמאליגער מוזיק. אין דער פויזע ליטעראַרישע פיערטעל שעה 10.15 „די בענקשאפט נאך דער זון" רעפעראט פון רעד. יאן איגנאצי טארג (טר. פון ווארשא), 10.35 מעט-עאראלאגישער, „פ.א.ט.", פאליציי און ספארט קאַ-מוניקאטען ווי אויך טאנץ מוזיק פון ווארשא.

דאנערשטאג 26 פעברואר

לאדז (233.8) 11.58 שעה-צייכען און פערלע-זען פון טעגליכען פראגראם ווי אויך קינא און טע-אטער רעפערטואר 12.10 גראמאפאן-מוזיק 12.35 שול קאנצערט פון דער ווארשאווער פילהארמאניע (טר. פון ווארשא), 3.35 קאמוניקאט פון דער ליגע פאר לופט אין געגען גאז אנגריפען פערטיידיגונג פון ווארשא, 3.50 פארטראג פון לעמבערג „ראדיא אין די קראנקע" 4.15 גראמאפאן מוזיק (טר. פון ווארשא), 5-15 פארטראג פון מאיאר ליפינסקי „דער איבערגאנג פון דער 12 בריגאדע ביי ראראַנ-טשא" 5,45 קאנצערט (טר. פון ווארשא), 6.45 פערשידענעס 7.10 קאמוניקאט פון דער לאדזער האנ-דעלס קאמער און פארלעזען פון פראגראם אויפ'ן נעכסטען טאג 7.25 גראמאפאן מוזיק פון ווארשא 7.40 ראדיא פרעסע זשורנאל פון ווארשא — 8 פעליעטאן א. ט. אין בעריהמטען פאלאץ פון די בורבאנען" (טר. פון ווארשא 8.15 ראדיא טעכני-שער שמועס פון ווארשא 8.30 קאנצערט פון לייכ-טער מוזיק פון ווארשא — אויסגעפיהרט פון פוי-לישען ראדיא ארקעסטער (טר. פון ווארשא 9.30 הארץ שפיל פון ווארשא „דער טייוועל אין די קרעטש מערקע" 10.15 טר. פון ווילנא 10.35 „פ. א. ט." מעטעאראלאגישער, פאליציי, און ספארט קאמוני-קאטען, ווי אויך טאנץ מוזיק פון ווארשא

א הונד דערשנאפט דאס שוידערליכע פערברעכען
יונגער פויער ערמארדעט מיט א האק זיין געליבטע און בעגראבען זי אין וואלד

פון דארף אלעשנוצוב, נעבען לאדז, איז מיט א צייט צוריק פערשוואונדען א געוויסע סטעפאניא וואלדיסלאווסקא. די אויספארשונג האט קיין רעזולטאט נישט געבראכט. אנגעמעלט האט א פאליצ אגענט בעמערקט, ווי א הונד שטעהט אין וועלדעל ביים דארף און וואיעט שרעקליך און וויל פון ארט נישט אוועק. דער פא-ליציאגט האט גענומען מיט א שפאדעל גראבען אויף דעם ארט און א מעטער טיף אין דער ערד געפינען א קערפער פון א יונגער פרוי און צושטאנד פון צו-פאלונג. אנ'אויספארשונג האט בעוויזען, אז די געפונענע פרוי איז די פערשוואונ-דענע וואלדיסלאווא. מ'האט גענומען זוכען דעם מערדער. די שפורען האבען געפיהרט צום יונגען פויער באַרטלאמעי וואלסקי, וועלכער האט א לאנגע צייט זיך געליבט מיט דער אומגעקומענער.

וואלסקי איז צוגעדרוקט געווארען צו דער וואנד און ער האט זיך מודה געווען און ערמארדען זיין געליבטע. ער האט זי אפגערוימט פון וועג, ווייל זי האט נישט געוואלט דערלאזען צו זיין שידוך מיט א רייכער אלמנה. פאר דעם פערברעכען איז וואלסקי פער'משפט געווארען אויף 15 יאהר תפיסה. דאס אפעלאציע-גע-ריכט האט עהערגעלטען דעם אורטייל בעשטעטיגט.

יובילי-פייערונג אין לאדז האט איבערגעלאזט אויף שלום אש אנ'אונפערגעסליכען איינדרוק

דער סעקרעטאר פון שלום-אש-יובילי-קאמיטעט אין לאדז, ה' י. ראזענשטיין, האט דערהאלטען פון בעל-היובל א וואר-מען דאנק-בריף. שלום אש שרייבט:

„איך דריק אייך אויס מיין הארציגען דאנק פאר אייער מיה און איינאָרדנונג דעם אומפא. אנטען אווענד אין לאדז לכבוד מיין פופציג-יעהריגען יובילעאום איך פערזיכער אייך, אז דער אווענד האט איבערגעלאזט אויף מיר אנ'אונפערגעסליכען איינדרוק, נישט בלויז צוליב דעם, וואס ס'איז מיר געזאגט געווארען גוטע ווערטער, נאר אויך צוליב דעם, וואס איך האב געפיהלט די ווארימקייט און די בע-גייסטערונג פון ריזיגען עולם. דאס האט מיך איבערצייגט אין דער נויטיגקייט פון מיין ארבייט, און עס גיט מיר נייע כחות פאר נייע.

זאל פילהארמאניע
נארוטאָוויטשא 20

היינט מיטוואך, ד. 25. ד. ח. 9 אווענד טרעט ארויס מיט נור איין קאנצערט
דאס בעוואוסטע ווילנער וואונדער-קינד, דער 7-יעהריגער חזנ'דל
בחומ'ל עפשטיין
וועלכער האט בעצויבערט מיט זיין זונגען פאלקס-לידער און תפילות גאנץ ווארשא, ווילנא און אנדערע שטעט, וואו ער האט קאנצערטירט.

פראגראם:

I.
1) אלו דברים (הערשמאן)
2) והוא רחום (בערעלע הגי)
3) דאס פאסטוכל
4) אלהי נשמה (ראזענבלאט)
5) בערדיטשעווער על חטא (הערשמאן)
II.
6) רחם נא (ראזענבלאט)
7) דער יוד איז בית-המדרש (הערשמאן)
8) אלהי עד שלא נוצרתי (ראזענבלאט)
9) איי-ליע-ליו-ליו.

די קאנצערטען קומען פאר אונטער דער השגחה פון בעוואוסטען שנראסבורגער חזן ה. קראטקא. ביים קלאוויר: פרל. געלגאר.
בילעטען אין קאסע פון פילהארמאניע.

קאנצעסיעס אויף פרייע זאלץ-סקלאדעס
ביטעם דארף מען אפגעבען ביז'ן 15-טען מערץ

דעם 30. יאנו ד. י. ענדיגט זיך די גילטיגקייט פון די קאנצעסיעס צו פער-קויפען אין הורט זאלץ און פון די אזוי-גערופענע פרייע זאלץ-סקלאדעס. דעם 1. יולי גייט אריין אין קראפט די פער-אָרדנונג וועגען דער ארגאניזאציע פון פרייע זאלץ-סקלאדעס כדי צו בעקומען די רעכט צו פיהרען א פרייען זאלץ-געשעפט דארף מען אפגעבען ביטעס אין לאדזער פינאנץ-קאמער שפעטעס-טענס ביז'ן 15. מערץ דורך דער פער-מיטלונג פון פינאנץ-אמט, אקציז און מלוכה-מאנאפאלען. צו דער ביטע מוז מען בייליגען א בעווייז, אז מען בעזיצט ענטשפרעכענדע לאקאלען. אין לאדז וועלען קענען זיין איינגעצענצען 2 פרייע זאלץ-לאגער'ס, אין דער גאנצער וואיעוואדז-שאפט 15 לאגער'ס. די בכורה ביים בע-קומען די ערלויבנישען האבען די בזי-איצטיגע קאנצעסיאנערען און זאלץ-הודמאווניקעס.

--=0§0=--

פינאנץ-געריכטען פאר איבערגעשאצטע שטייערען, פאדערט די לאדזער „קאמער"

די לאדזער האנדעלס-קאמער האט איבערגעשיקט צום פינאנץ-מיניסטעריום איהרע אויסבעסערונגען צום פראיעקט וועגען רעפארמירען די שטייער-אָרדינאַ-ציע. אנשטאט אפעלאציע-קאמיסיעס, דארפען, לויט דער לאדזער האנדעלס-קאמער, איינגעפיהרט ווערען ספעציעלע פינאנץ-געריכטען. די שאצונגס-קאמיסיעס דארפען מעהר זאל האבען מעהר איינפלוס אויפ'ן בעזעצען די שאצונגס-קאמיסיעס, ווי ביז איצט. די אינסטיטוציע פון „אב-קענער" דארף אויך איינגעבראכט ווע-רען.

—:0:—

לאדזער פאבריקאנטען קאנפערירען מיט מיניסטער פריסטאר וועגען די פרייזען-רעדוקציעס

וועגען דעם בעזוך פון די לאדזער גרויס-אינדוסטריעלער ביים האנדעלס-מיניסטער פריסטאר ווערט נאך געמעל-דעט:

די לאדזער אינדוסטריע-פארשטעהער האבען איבערגעגעבען דעם האנדעלס-מי-ניסטער די מיינונג פון דער לאדזער אינ-דוסטריע, אז ס'איז אונמעגליך ווייטער צו פערקלענערן די פרייזען פון מעקס-טיל-סחורות. די אינדוסטריע דאלט, אז דאס וועלען פערקלענערן די פרייזען, פערקלענערט די קאנסומציע, ווייל די בע-פעלקערונג ווארט, אז ס'זאל בילינגער ווערען.

די איבערלעבענישען פון א לאדזער דעטעקטיוו
געשריבען ספעציעל פאר'ן „לאדזער טאגעבלאט"
פון בערנארד הילער

געשיכטע נומער 3

דער פערברעכערישער אינזשיניער

(7-טע פארטזעצונג)

— איך האב גוט געקענט מיין שוועס-טער. דערוביער זאג איך אייך, אז עס איז אומעגליך, אז זי זאל אזוי האנדלען, ווי איהר האט דערציילט. עס דאכט זיך מיר אליין, אז איהר זאגט ליגען. און אויב עס איז ווירקליך אזוי, זאלט איהר זיך היטען, אינזשעניער. איך וועל זיך אפרעכענען מיט אייך דעמאלט, ווען איהר וועט נישט ערווארטען. איצט געה איך אוועק און עס איז זעהר מעגליך, אז מיר וועלען זיך טרעפען אויז דער נאהענטסטער צוקונפט ביי אנדערע בע-דינגונגען.

— מעגליך! — האט געענטפערט דער אינזשעניער.

דער רעמעקטיוו איז ארויס אויף דער גאס. ער האט געזעהן, ווי קאמינסקי קוקט איהם נאך פון פענסטער.

ער איז געגאנגען ווייטער און האט זיך דערנעהנטערט צום ארט, וואו עס האט איהם אפגעווארט גאלד.

אומקוקענדיג זיך, האט ער בעמערקט אז עס געהט איהם נאך אינזשעניער קאמינסקי'ס דינער, וועלכען עס א.ז. ווייזט אויס, איבערגעגעבען געווארען די מיסיע, געוואהר צו ווערען, וואו דער רעמעקטיוו וואוינט.

— יא, מיין ליבער, — האט רינגארט געשעפטשעט, — איך וועל דיר נישט צונעמען דאס דאזיגע פערגעניגען, — און נישט לעגענדיג קיין אכט אויף גאלד'ן איז ער געגאנגען ווייטער, ביז ער איז אנגעקומען צו דער קילינסקי גאס. ביים ראג דזשעלנא איז ער ארײן אין האטעל „פאלאס".

דא האט ער גענומען א בעזונדער צימער, וואו ער האט רוהיג געקענט אראפנעמען זיין בארד. ער האט אראפ-געווארפען פון זיך די בארד, דעם פערוק, דעם קאַנגען ...... און באלד האט רינגארט ארויסגעזעהן אזוי ווי נע-וועגליך.

ארויסגעהענדיג אויף דער גאס, האט ער פאר'ן טויער פון האטעל דערזעהן קאמינסקי'ס דינער, וועלכער איז בסדר געגאנגען אהין און צוריק.

דער דינער האט נישט געוואוסט, אז דער דאזיגער עלעגאנט-אנגעטוענער הער, וואס איז ארויס פון האטעל, איז יע-נער פלומריש'טער זיינטיגער זאראמבא, וועלכען ער האט געדארפט פארשען.

...ער קאפי...

ענטדעקט

רינגארט איז צוריק אויף דער זאנא-ניעקאווא גאס און דא האט ער זיך געטראפען מיט גאלד'ן.

— פלעק האט נאך נישט געגעבען פון זיך קיין שום צייכענס פון לעבען — האט גאלד געזאגט.

רינגארט האט א קוק געטאן אויפ'ן זייגער. עס איז שוין געווען צוויי א זייגער. עס איז שלעכט! — האט ער געזאגט — אבער ביי טאג טארען מיר זיך נישט ארייננקריכען אין הויז. עס איז מעגליך, אז דער אינזשעניער וועט ארויסגעהן פון הויז און דער דינער איז איצט נישטא, ווייל ער שפאצירט מיך. טאמער פלייבט אבער דער אינזשעניער אין דער היים און נישטא וועגען וואס צו רעדען. מיר מוזען ווארטען ביז אווענד און דע-מאלט וועל איך מאכען א שטרענגע רע-ווזיע. אפשר וועלען מיר פאלען אויף די שפורען פון דעם אינזשעניערס פערלוי-רענער פרוי.

גאלד'ן האט ער איבערגעלאזט ווייטער היטען און אליין איז ער אוועק אהיים. אויפ'ן וועג האט ער אויף דער אנדערער זייט טראמוויי גענומען קא-מינסקי'ס דינער, וואס האט זיך איצט אומגעקעהרט אהיים.

דער רעמעקטיוו האט פעראָרדענט גאלד'ן, אז ער זאל איהם גלייך מיטטיי-לען, אויב דער אינזשעניער וועט ארויס פון דער היים: דאן איז ער מיט גיכע טריט אוועק צו זיך אין האטעל.

פלעק'ס גורל האט איהם שטארק בע-אונרוהיגט. אין דער היים האט ער נישט געהאט קיין שום ידיעות וועגען איהם.

מ'האט געדארפט ערווארטען דאס ערגסטע. רינגארט האט זיך איבערצייגט, אז דער אינזשעניער דאס איז אנ'אונגע-ווענליך געפעהרליכער מענש. ער האט אפילו נישט געצווייפעלט, אז דא איז בעגאנגען געווארען א פערברעכען.

ווען דער אווענד איז צוגעפאלען, איז רינגארט אוועק צו דער ווילע פון אינ-זשעניער קאמינסקי. פון גאלד'ן האט ער זיך נישט דערוואוסט קיין שום נייעס. היינט איז, אז דער אינזשעניער האט נים פערלאזט זיין וואוינונג. דער רעמעק-טיוו האט געטראפען זיין געהילף אויף דעם זעלבען ארט, וואס פריהער.

— קאמינסקי איז אין ערגיץ נישט געגאנגען! — האט גאלד מיטגעטיילט.— עטליכע מאל האט ער זיך געוויזען אין פענסטער. דעם דינער דאט ער ארויס-געשיקט עטליכע מאל עפעס צו ערלע-דיגען. א ווייגער פויער האט דער דינער ארויסגעטראגען א פרעכטיגען בוקעט בלומען. איך בין דאן צוגעגאנגען נעהנ-טער און עס איז מיר געלונגען צו הע-רען, אז דער בוקעט בלומען איז בע-שטימט פאר עפעס א טענצערין, וואס וואוינט אויף דער פושעיאזד גאס. דער אינזשעניער האט זי פערבעטען היינט אין רעסטאראן „לובר" אויף א קאלא-ציע אין א בעזונדערן קאבינעט.

— גוט. איך וועל מוזען א קוק טון צו זיי זעגען אין „לובר".

דערנאך איז דער רעמעקטיוו צוגע-קומען נעהנטער צו דער ווילע און רינ-גארט האט געזאגט:

— איצט וועל איך אריינגעהן! הער מיר אויס, גאלד. איך וועל איבערקוקען אלע צימערן אויף אזא אופן, אז נישט דער אינזשעניער און נישט דער דינער וועלען מיך בעמערקען. אבער אין ערגס-טען פאל, ווען איך וועל זיי אריינקריכען צו זיי אין די הענט, וועל איך געבען א צייכען מיט א פייף אדער מיט א שאס. און אינדער דו וועסט אריין אין דער ווי-לע, זאלסטו פריהער רופען א פאלי-ציאנט.

— גוט. איך וועל טון אזוי ווי מען הייסט.

רינגארט האט זיך אומגעקוקט אין אלע זייטען, און ערגעץ איז נישט געווען צו זעהן קיין לעבעדיגע נשמה. דער דע-טעקטיוו איז אריבערגעשפרונגען דעם פלויט און זיך אריינגעקריכען אין הויז.

ער האט געעפענט די הינטערשטע טיר מיט א ווירטריך און איז אריין אינ-וועניג.

דערווייל איז גאלד געגאנגען פאר דער ווילע הין-און-צוריק. ער האט זיך בע-מיהט צו זיין אין שאטען, בעי דער וואנט, מ'זאל איהם נישט בעמערקען. ער האט געווארט אויף א צייכען פון זיין שעף. אבער עס איז געווען שטיל.

רינגארט'ן האט זיך איינגעגעבען ארומ-צושמעקען דאס גאנצע הויז, אז קיינער זאל איהם נישט בעמערקען.

א ווייגער ניין און אווענד איז אינ-זשעניער קאמינסקי ארויס פון דער היים און איז אוועק אין דער שטאט.

(דאס ווייטערע קומט).

ווײַטערע פּרייזען-פערקלענערונג איז אוממעגליך סײַ פאַר'ן מסחר, סײַ פאַר דער אינדוסטריע

הורט-פירמעס געהען אונטער. — די איינצעל-סוחרים פערקויפען סחורה מיט היזק. — וואו איז דער אויסוועג?

(—) די פראַגע וועגען דער פּרייזען-פערקלענערונג ווערט איצט שטאַרק דיסקוטירט אין די סוחר'ישע קרייזען. דער לאָדזער סוחרים-פערבאַנד (פּעטריקאָווער 73) האָט אויך שוין פערעפענטליכט זײַן שטעלונג בנוגע דעם ענין און זײַנע אויספיהרען זענען פאָלגענדע:

און מאָמענט, ווען אויף די וועלט-מאַרק האָבען זיך צוזאַמענגעבראָכען די פּרייזען און ממילא אויך אויפ'ן פּוילישען מאַרק, האָט די פּוילישע רעגירונג, נישט פערשטענדיגענדיג זיך מיט די ווירטשאַפטליכע ספערען, געוואָרפען דעם לאָזונג צו פערקלענערען די פּרייזען. אָט דער שריט האָט נאָך מעהר פערשאַרפט די ווירטשאַפטליכע סיטואַציע, צוליב דער הײַנטיגער „בעמע", וואָס קומט צום אויסדרוק דערין, וואָס די בעפעלקערונג האַלט זיך אָפּ פון קניות. מען וואַרט, אַז סחורות זאָלען נאָך ביליגער ווערען, און דאָס פערשאַרפט דעם קריזיס אויף אַלע געביטען פון ווירטשאַפטליכען לעבען.

צי איז ווירקליך מעגליך אַ ווײַטערדיגע פּרייזען-ירידה?

לאָמיר נעהמען דעם הורט-האַנדעל מיט מאַנופאַקטור. זינט אַ געוויסער צײַט מאַכט אַדורך דער לאָדזער האַנדעל דעם שאַרפסטען קריזיס אַזוי, אַז דער הורט-מסחר געהט אונגאַנצען אונטער. דער פּריוון פון פיל הורטאָווניקעס איז לגבי דעם פערגאַנגענעם יאָהר איצט נישט העכער, ווי 25 פּראָצענט, האָגעגען די האַנדעלס-קאָסטען, וואָס האָבען בעטראָפען דרײַטהאַלבען פּראָצענט פון נאָרמאַלען אומזאַץ, זענען געבליבען נישט געענדערט; די סאָציאַלע פערזיכערונגען און שטייערען בעלאַסטען די אונטערנעהמונגען אויף 3 פּראָצענט פון אומזאַץ, אַלס שטענדיגער פאַקטאָר און דער קאַלקולאַציע, בעת דער ברוטאָ-ריוח טרעפט אָן נאָר 2 פּראָצענט. די לאַגע נישט גלײַכמעסיגקייט דאָס אָפּזיווישט פון דער אויבערפלאַך אַ סך הורט-געשעפטען. איצט זענען די האַנדעלס-קאָסטען און די סאָציאַלע פערזיכערונגען, מיט דער פערקלענערונג פון די אומזאַצען פּראָצענטועל נאָך מעהר געוואַקסען און די קוים-נאָך עקזיסטירענדע הורט-פירמעס האָבען צוליב דעם אַרײַנגעבראַכט ווײַטערע קאַפּיטאַלען און געפינען זיך שוין, קאָן מען זאָגען, און מצב פון ליקווידאַציע.

דער ענטפער אויפ'ן לאָזונג פון דער רעגירונג וואָלט געדאַרפט זײַן, אַז עס וועט אויסגענוצט ווערען אַ דרוק אויף דער אינדוסטריע, זי זאָל פערקלענערען די פּרייזען פון איהרע אויספאַבריקאַטען, אָבער די טעקסטיל-אינדוסטריע האָט שוין בפירוש ערקלערט, אַז ווײַטער אַראָפּלאָזען די פּרייזען איז נישט מעגליך, ווייל די ביז-איצטיגע מקחים זענען נידריגער פון די אייגענע קאָסטען.

איצט לאָמיר זעהען, וואָס עס איז מיט דעם אונטערשייד צווישען די פּרייזען און הורט און איינצעל-פערקויף?

קודם-כל — זאָגען די הורט-סוחרים — מוז מען פעסטשטעלען, אַז דאָס גענויע בעשטימען די פּרייזען און איינצעל-פערקויף איז אַקוראַט אַזוי, ווי כאַפּען וואַסער מיט אַ זיפּ. די פּרייזען און איינצעל-פערקויף זענען פערענדערליך און פערשידען. בײַם קומען קויפען די סחורה איז דער פּרייז אַנ'אַנדערער און בײַם אוועקגעהן פון קונה איז דער פּרייז ווידער אַנ'אַנדערער. אויב אַ סוחר געפינט זיך און אַ שרעקליך-שווערען מאַטעריעלען מצב איז פּסיכאָלאָגיש פערשטענדליך, אַז ער פערקויפט די סחורה ביליגער, ווי אַנ'אַנדערער סוחר.

וואָס שייך דעם איצטיגען מאָמענט, בעזיצען רעטאַליסטען, צוליב'ן שטילשטאַנד און מסחר, 70 פּראָצענט פון די סחורות, וואָס זיי האָבען אײַנגעקויפט אויף די אַלטע פּרייזען. די האָזיגע סחורות רעאַליזירען זיי מיט 10—20 פּראָצענט שאָדען. אַ פּאָר בײַשפּילען: קרעפּ-זשאָרזשעט קאָסט איצט און פאַבריק 10 זל., און איינצעל-פערקויף 11 זל.; קרעפּ-סאַטען קאָסט און פאַבריק 11 זל., און איינצעל-פערקויף 12 זל. וואָלענע סחורות מאָסען-אַרטיקלען ווערען פערקויפט בײַ 50 גראָשען, בײַ אַ זלאָטי פערדינסט אויפ'ן מעטער. בײַ בוימוואָל-אַרטיקלען פערדינט זיך צו גראָשענס. אויף אַ שטיקעל לײַוואַנד פון 17 מעטער פערדינט מען 1 זל. און גאַלאַנטעריע-מסחר איז נישט בעסער.

און פיל פאַלען איז דער פערדינסט פון רעטאַליסט די מינימאַלסטע בעלוינונג פון פיזישער אַרבייט. למשל: אַ זאַק פון 100 קילאָ זאַלץ קאָסט 34.70 זל., 1 קילאָ קאָסט 40 גראָשען, ד.ה., אַז אויף אַ גאַנצען זאַק פערדינט זיך 5,30 זל. פאַר'ן אַלטען זאַק בעקומט מען נאָך צו 1 זל.

פון די אַלע פּרטים איז צו זעהען, אַז די פּרייזען-ירידה, וואָס ווערט דורכגעפיהרט מיט דער הילף פון סוחר'ס קאַפּיטאַל, האָט שוין געבראַכט דערצו, אַז ווײַטער קאָן עס שוין נישט געהן. לגבי די גרויסע שאָדענס איז דאָס סוחר'טום הילפלאָז. די פערבעסערונג פון די אגאַרמאַלע בעדינגונגען איז נישט אָפּהענגיג פון סוחר'טום.

פון לאָדזער האַנדעלס-געריכט

—:0:—

באַנקראָט, „נאַדזאָר", רעגולאַציע

(5) נעכטען איז ערקלערט געוואָרען אַ אויפּאַדלאָשטש אויף שלמה מאַלניאַק, בעזיצער פון דער פירמע „פּאָלדוקט" אויף בושעזשנער 17. אויף פּראָטעסטירטע וועקסלען איז מאַלניאַק שולדיג געבליבען אברהם משה לוקסעמבורג'ן 1500 זל. מאַלניאַק האָט אָפּגעשטעלט די צאָהלונגען און נאָוועמבער פ.י. דער באַנקראָטירטער ווערט געשטעלט אונטער פּאָליצײַאישער אויפזיכט.

קוראַטאָר איז פרל. אָהוו. וואַנדאַ רוטקעוויטש, ריכטער-קאָמיסאַר טעאָדאָר קייאַווסקי.

• • •

דער האַנדעלס-פירמע „יאַקאָב דור-זשאַנסקי" (אַלטע קאָשטשושקי 3) איז בעשטימט געוואָרען אַ נאַדזאָר אויף דרײַ חדשים, אַנהויבענדיג פון 24. פעברואַר 1931. דער פירמע-בילאַנס שלוסט זיך מיט 302.000 זל. און 1930 האָט דער אומזאַץ פון דער פירמע בעטראָפען העכער אַ האַלבען מיליאָן זל.. דער אייגענער קאַפּיטאַל טרעפט אָן 44.000 זל. די פירמע רעכענט צו קאָנען אונגאַנצען זיך אויסצודרעהען פון די פערפליכטונגען.

ריכטער-קאָמיסאַר איז אַקאָב העריג, אויפזעהער דער סוחר יוליאַן פאַנסקי (זאַוואַדזקאַ 12).

• • •

און פעברואַר פ.י. איז געשטעלט געוואָרען אונטער אַנ'אויפּאַדלאָשטש אַנאַמאַריאַ געבנער, וועלכע בעזיצט אַ פאַבריק-אונטערנעהמונג א. נ. „זאַקען-און-הוטמעכע קאָמפּאַניעניאַל" (קאָפּערניק-גאַס 53).

אַנדריי אַנאַר ד. י. האָט די באַנק-האַמערע פּאַהענגליגט די קרעדיטאָרען צו רעגוליערען אויף 30 פּראָצענט און גאַראַנטירען די רעגולאַציע-סומעס מיט די היפּאָטעקען פון איהרע 2 הײַזער. די רעגולאַציע איז נישט צושטאַנדגעקומען, ווייל בלויז 2 קרעדיטאָרען האָבען זיך אָרויסגעזאָגט פאַר די בעדינגונגען. אויך אַ צווייטע פּראָפּאָזיציע צו רעגולירען אויף 50 פּראָצ. איז נישט אָנגענומען געוואָרען. צוליב דעם האָבען די קרעדיטאָרען געשלאָסען אַ קאָלעקטיוו אָפּמאַך מיט'ן ציל צו ליקווידירען דעם אויפּאַדלאָשטש.

אַן אויפרוף

אונזער תלמוד-תורה, וואו ס'לערנען 300 אָרימע קינדער, אויך יתומים ר"ל, געפינט זיך איצט און זעהר אַ קריטישער לאַגע צוליב'ן אַלגעמיינעם קריזיס און ספּעציעל אין אונזער קאַנט, וואו עס וואוינען די אָרימסטע שיכטען. דעריבער ווענדען מיר זיך צו אײַך מיט אַ הייסען אויפרוף: בעווײַזט אײַערע יודישע געפיהלען צום חינוך הילדים! אַזוי ווי מיר שיקען איצט אַרויס פּורים-קאַרטען, ענטזאָגט זיך נישט, נאָר שיקענדעם יעדער משלוח מנות פאַר די אָרימע קינדער. כדי מיר זאָלען קענען פערהיטען די ת"ת פון אונטערגאַנג. מיר האָפען, אַז דאָס יודישע לאָדז וועט זיך הײַנט אָפּרופען.

מיט אַכטונג

די פערוואַלטונג

די ערשטע בעקאַנטמאַכונג וועגען לאָדזער קהלה-וואַהלען

(—) אויבער די מויערען פון שטאָט איז נעכטען פאָרגעקלעפּט געוואָרען די ערשטע בעקאַנטמאַכונג וועגען די וואַהלען צו דער יודישער קהלה אין לאָדז. די ערשטע מודעה איז נוגע די רשימות פון די וואַהל-בערעכטיגטע.

נײַע לייטונג פון דער שווער-אַטלעטישער סעקציע בײַ „בר-כוכבא"

מאָנטאָג אָוונט איז אין לאָקאַל פון „בר-כוכבא" פאָרגעקומען די גענעראַל-פערזאַמלונג פון דער שווער-אַטלעטישער סעקציע בײַ „בר כוכבא", אויף וועלכער עס איז אויסגעוועהלט געוואָרען אַ נײַע לייטונג: ד"ר מ. צווייליך — אַלס לייטער, מ. ווינגאַרטען — סעקרעטאַר, פוקס — ווירט, ל. שטערן — אַלס קאַפּיטאַן.

וואו דער קריזיס שפּאַרט אַלץ אַן...

וויסבאַדענער „קור-געסט" ווינשען זיך אַרײַנצוקומען אַלץ פּענסיאָנאַרען אין לאָדזער „בית מחסה לזקנים"!

(אַ בריף פון וויסבאַדען) — פון ב. י. גליקסמאַן

כ'זיץ אין רעסטאָראַן בײַם טיש, בעמערק איך, ווי אַ יונגערמאַן דרעהט זיך אַרום מיר, ענדליך נעהנטערט ער זיך צו מיר און פרעגט מיך אויף דײַטש: זענט איהר דער גליקסמאַן אויס לאָדז?

— יאָ, ענטפער איך איהם, בעווײַזט ער מיר אַ יובילעאום-אויסגאַבע פון לאָדזער „בית מחסה לזקנים". וואו ס'געפינט זיך אַ פאָטאָגראַפיע פון מיר און ער דריקט אויס זײַן צופרידענהייט, וואָס ער האָט זיך מיט מיר בעגעגענט.

— וואָס איז אײַער בקשה? פרעג איך איהם, זיפצט ער אָפּ און ערקלערט: כ'בין אַ לאָדזער און כ'האָב אַנ'אַלטע מוטער אויף גייער'ס מאַרק, כ'פלעג איהר תמיד שיקען געלד צום לעבען, נאָר הײַנט איז אַזוי שלעכט, אַזוי ביטער, אַז כ'קען פאַר איהרקיין גראָשען נישט אָפּשפּאָרען. בעט איך אײַך, נעמט זי צו אין זקנים-הויז.

ס'מיטש פרעג איך איהם, בין איך רען געקומען קיין וויסבאַדען אויפצוגע מען זקנים? זאָל זי זיך אין לאָדז מעלדען וועט מען זעהן, וואָס ס'איז צו טון.

זיפצט ער פון בגני אָפּ און בעקלאָגט זיך אויפ'ן קריזיס, און זײַן טרויעריגער לאַגע. גלויבט מיר, זאָגט ער — ווען ס'וואָלט זײַן אַ מושב זקנים פאַר אַלטע בחורים, וואָלט איך זיך אויך געווינשען דאָרט אַרײַנצוקומען, אַזוי נמאס איז מיר דאָס לעבען.

כ'בין אָוונט-צײַט און קור-הויז בײַם קאָנצערט און בעקען זיך מיט עטליכע דאַמען, וואָס שטאַמען פון רוסלאַנד, און ריכטען הײַנט אָפּ גלות און ווינ-באַדען. נאָכ'ן קאָנצערט געהען מיר זיך פּראָמענאַדע און איינע פרעגט בײַ מיר אַדרעסען. צומאָרגענס בעזוכט זי מיר און האָטעל, און צומערגנדיג, העבט זי קוים ארויס איהר בקשה: כ'זאָל איהר אויפנעמען אין לאָדזער מושב זקנים.

כ'רעד איהר אָפּ. פון וויסבאַדענער קאָנצערט-זאַל, ווילט איהר קומען אין לאָדזער מושב-זקנים? ראשית איז דאָס נאָר געמאַכט פאַר לאָדזער, נישט פאַר פרעמדע און דאַן, נאָך פאַר'ן אָרימסטען קלאַס מענשען.

דערצעהלט זי מיר איהר יחוס, אַ געוועזענע גביר'טע און אָדעס. דער מאַן איהרער האָט געהאַנדעלט און לאָדז צעהנדליגער יאָהרען און בעצאָהלט אומליבען צו אַזוי גראָשען. די מלחמה האָט זי דערפיהרט אהערצו און דער מאַן א.ז. פאַר צרות דאָ געשטאָרבען, קרובים פלעגען איהר שיקען געלד, ס'לעבען צו דערהאַלטען, אָבער זינט'ן קריזיס שיקט איהר קיינער נישט אַ גראָשען און עס קומט איהר אויס צו שטאַרבען פון הונגער און נויט,— זי איז איינע, וואָס דער קריזיס איז איהר מקצר-ימים. און זי האָט מיר ווײַטער איבערגעגעבען אַ צעטעל לײַדענדע, וואָס זײַנען מענער און פרויען געוועזען בעקאַנטע סוחרים, גבירים. כ'געהט אָן אַ גרויל דאָס אויסצוהערען און זי האַלט און איין בעטען זיך, כ'זאָל זי מיטנעמען קיין לאָדז און מושב זקנים.

דערנאָך מײַן באַדע-מײַסטער פון „קוי... זער פרינדליך באַר", דערצעהלט מעשי'ת, ווי גוט עס איז געוועזען פאַר'ן קריג, עס זענען געוועזען פיל געסט און יעדער האָט איבערגעלאָזען „ביער-געלד", הײַנט אָבער, זינט עס הערשט דער קריזיס, ווער קומט און וואָס געבען זיי טרינק-געלד?

אויף יעדען דריטען געהעלבעל שטעהט דאָ איצט אַנ'אויפשריפט: „לאַדען צו פערמיטען". און אַזוי בעקלאָגען זיך אַלע אויפ'ן קריזיס.

און איך שפּיר דאָ מאַקי דעם קריזיס אויף אַ דריטען אמת: תמיד פלעג מיטברענגען געלד פון קור-ערטער און הײַנט קען מיר אויסקומען מיטצוברענגען קיין לאָדז עטליכע זקנות...

לאָדז דראָהט צו בלײַבען אָהן טעקסים

ווײַל די טעקסי-בעזיצער ווערען אויסגעריסען פון די צו-גרויסע שטייערען

(§) די צאָהל טאַקסיבוסען אין לאָדז פערקלענערט זיך כסדר. די סיבה דערפון איז, וואָס די „זעטונגע" אויסגאַבען פון יעדען אויטאָ זענען צו גרויס. דער גוסטראַציע-אָפּצאָהל קאָסט 4.80 זל. פון יעדע 100 קילאָ, וואָס דער אויטאָ וועגט. ווײַטער ווערען די מאַשינען צושערינגט צוליב'ן שלעכטען ברוק. אַ טאַקסאַמעטער זאָלט אַ שעהנעם און פרישען אויטאָ. אויסערדעם מוז יעדער אויטאָמאָביל-בעזיצער אויסקויפען אַ פּאַטענט 4-טע קאַטעגאָריע, דערנאָך רעכענען אויס די שטייערען, וואָס ווערען אויסגעמאָסטען אינדיווידועל.

אַ „אשת חיל" האָט אויסגעלעגט דעם מאַן אַ טויטען

בעת אַ קריגערײַ איבער נדן

(§) צווישען יונגען פּאָר-פאָלק לעאָן און סטאַניסלאַוואַ מאַלאַרסקאַ איז געקומען צו אָפטע קריגערײַען צוליב — נדן. 500 זל. נדן, וואָס זי האָט בעקומען פון איהר ברודער פאַר דער חתונה, האָט זי בעהאַלטען פאַר זיך.

אַנומעלט איז ווידער ענטשטאַנען אַ קריגערײַ און אַ געשלעג. מאַלאַרסקאַ האָט דאַן געכאַפּט אַ גראָב-אײַזען צו קאָכמאַשעל און דערמיט דעם מאַן אַוועקגעלייגט אַ טויטען. נעכטען איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס. די 33-יעהריגע סטאַניסלאַוואַ מאַלאַרסקאַ איז פער'משפּט געוואָרען אויף אנדערטהאַלבען יאָהר תפיסה.

—:0:—

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע"

נאַרוטאָוויטשאַ 20

אָנפיהרער — מ. זאַנדבערג און א. בעזמאַן.

גאַסטשפּילען פון וועלט-בעריהמטען קינסטלער

רודאָלף זאַסלאַווסקי

מיט זײַן אויסדערוועהלטען אַנסאַמבל

פרײַטאָג דעם 27., שבת דעם 28. פעברואַר זונטאָג ד. 1. און דינסטאָג ד. 3. מערץ 9 אָוו.

פּרעמיערע!

„חסידים"

אין 4 אַקטען פון א. וועוויאָרקע. מוזיק — מ. האַכבערג. הויפּט-ראָל „אהרן חיים" — רודאָלף זאַסלאַווסקי.

גרויסער אָרקעסטער ● ספּעציעלע אויסשטאַטונג

שבת, ד. 28. פעבר. 4 אַ זייגער נ"מ און מאָנטאָג ד. 2. מערץ 9 אָוו.

צו ביליגע פּרייזען פון 80 גראָשען אָן

הערשעלע דובראָונער

(גאַט, מענטש און טײַוועל)

4 אַקטען פון יעקב גאָרדאָן.— הויפּט-ראָל הערשעלע דובראָוונער ר. זאַסלאַווסקי

אַנסאַמבל-פּרויען: ליבאַ ראָזענבערג, רעגינאַ ליבאַרטאָווסקאַ, נינאַ סיבירצעוואַ, גרונאַ ווײַנשטאַק א.א. מענער: רודאָלף זאַסלאַווסקי, ליב שריפטזעצער, שלמה נאַאומאָוו, דוד האַמבורגער, נתן רייכענבערג, שבתי בלאַבער, אַדאָלף בלאַט א. א. רעזשי—רודאָלף זאַסלאַווסקי.

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון „פילהאַרמאָניע".

בעמערקונג: די אַדמיניסטראַציע גיט אָפּ פאַר אינסטיטוציעס פאָרשטעלונגען צו צוגענגליכע פּרײַזען.

כדי נישט צו שטערען דעם נאָרמאַלען גאַנג פון דער פאָרשטעלונג ווערט אויפמערקזאַם געמאַכט דעם ח' פּובליקום, אַז נאָכ'ן דריטען צייכען וועלען די טירען ביז דער הפסקה זײַן געשלאָסען. בעמערקונג: אין אַלע ענינים פון טעאַטער ווערען אָנגענומען אינטערעסאַנטען יעדען טאָג צווישען 1–11 אין טעאַטער-קאַנצעלאַריע.

אַ שלים-מזל'דיגער טראַמוואַי

פאָהרט אַרויף אויף אַ לאַסט-וואַגען און בעשעדיגט אַנ'אויטאָ

(§) דער טראַמוויי נומער 14 איז נעכטען אויף קילינסקי-גאַס ארויפגעפאָהרען אויף אַ לאַסט-וואַגען און דעם פוהרמאַן שטאַרק פערוואונדעט. ווײַטער האָט זיך דער זעלבער טראַמוויי נעבען פּאָמאָרסקאַ גאַס צוזאַמענגעשטויסען מיט אַ טעקסי. דעם שאָפער לײַכט פערוואונדעט און דעם אויטאָ בעשעדיגט.

משה סטאַווסקי אין „ווילנא"

הײַנט אָוונט וועט דער בעקאַנטער יודישער שריפטשטעלער משה סטאַווסקי רעציטירען זײַנע ווערק אין „ווילנא". משה סטאַווסקי, וועלכער האָט געשאַפען זײַן אייגענעם זשאַנר אין דער יודישער ליטעראַטור, פערמאָגט אויך די פעהיגקייט פּלאַסטיש צו פערקערפּערען און בילדליך צו בעלעבען דאָס פאָרגעטראָגענע וואָרט. זײַן רעציטאַציע איז פאַרביג און פול מיט חיות.

דער הײַנטיגער אָוונט אין „ווילנא" האָט ארויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס צווישען די ברייטע קרײַזען פון יודישען לאָדז.

אַ דאַנק פון „קאָכאַנובקאַ"

די פערוואַלטונג פון שפּיטאָל „קאָכאַנובקאַ" דריקט אויס אויף דעם וועג דעם דערציליכסטען דאַנק די אַלע, וועלכע האָבען מיטגעווירקט צום ערפאָלג פון מאַסקען-באַל לטובת „קאָכאַנובקאַ" דעם 17. יאַנואַר, און האָבען בײַגעשטייערט סײַ מאַטעריעל, סײַ מאָראַליש. די ריינע הכנסה פון באַל איז געווען 7000 זל.

טעאַטער און קונסט

דער 7-יעהריגער חזנ'ל נחומ'ל עפּשטיין הײַנט אין „פילהאַרמאָניע"

ווי עס איז געוועזען צו ערוואַרטען האָט דער הײַנטיגער קאָנצערט פון פענאָמענאַלען 7-יעהריגען חזנ'דל, נחום'ל עפּשטיין ארויסגערופען אַנ'אומגעהויערען אינטערעס. נעכטען אַ גאַנצען טאָג איז די קאַסע פון פילהאַרמאָניע ממש בעלאַגערט געווען. און דאָס איז גאָר קיין וואונדער נישט, ווייל דאָס זינגען פון נחום'לען תפילות און יודישע פאָלקס-לידער פערשאַפט דעם צוהערער העכסטען גענוס. די סענסאַציע פון הײַנטיגען טאָג דאָס איז דער 7-יעהריגער חזנ'דל נחום'ל עפּשטיין.

קאָנצערט פון אַלפרעד קאָרטאָ

מאָרגען קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע אַ גרויסער מײַסטער-קאָנצערט, אויף וועלכען עס טרעט ארויס דער וועלט-בערימטער פּיאַנאָ-מײַסטער, דער אומפערגלײַכליכער אַלפרעד קאָרטאָ.

—0§0—

Dr. med H. Różaner

ספּעציאַליסט פון הויט- און וועגערישע קראַנקהייטען און קינדערלאָזיגקייט

צוריקגעקערט

נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 128-08

נעהמט אָן פון 8—10; 5—8 אָוונד

אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

ווינער אָרטאָפּעדישע פּראַצאָווניע

—אונטער אויפזיכט פון אַ דאָקטאָר ספּעציאַליסט — מאַכט לויט גיפּס-מאָדעלען וקלאַדקעס נעגען פלאַט-פוס. קינסטליכע פיס, אָרטאָפּעדישע גאָרסעטען און אַפּאַראַטען א. ז. וו. גדאַנסקאַ 28 וו. 1, פון 5—7 אָוונד

Dr. M. GOLDFARB

זאַוואַדזקאַ 18, טעל. 153-19

הויט, האָר און געשלעכטס-קראַנקהייטען

Dr. Med. E. Reicher

ספּעציאַל אַרצט

פאַר הויט האָר און וועגערישע קראַנקהייטען

דיאַטערמיע-בעהאַנדלונג און עלעקטראָ-טעראַפּיע

פּאָלודניאָוואַ 28 טעל. 201-93. נעמט אָן פון 8—11 פריה און 5—9 אָוונד. זונטאָג פון 1–10 מ. ...

פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פּרײַזען

Dr. med.

I. Wajnberg

Cegielniana 17, tel. 126-02

אינערליכע קראַנקהייטען

ספּעציאַליסט פאַר לונגען און האַרץ-קראַנקהייטען

בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון.

נעהמט אָן אין דערהיים פון 3—5.

אַ מאָדיסטין,

וואָס וויל צוטרעטען אַלס שותפ'טע צו אַ פּראָנט-געוועלב אין אַ גוטען פּונקט, עווענטועל מיטען דאָס געוועלב, ווערט געזוכט.

צו צופאָהרען אין דער אַדמיניסטראַציע.

Dr. Wołkowyski

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

צעגיעלניאַנאַ 36

טעלעפאָן 216-90

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע. אַלע-אַרט אַנאַליזע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַלען.

נעמט אָן פון 9—2, און פון 5—9 אָוונד, בעזונדער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. Niewiażski

צוריקגעקערט

ספּעציאַליסט

פאַר סיפילים, טריפּער און מענער-שוואַכע

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען

און עלעקטראָ-טעראַפּיע אַנאַליזען.

פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

אַנדזשעיאַ 5 טעל. 159-40

נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5—9 אָוו. זונטאָג פון 9 ביז 1 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

פערשאלטען בלוט

גרויסער שפאַנענדער ראמאַן פון דער היינטיגער צייט

(161 פאָרטזעצונג)

ביז מ'האָט אָבער אַוועקגעפיהרט ראָאבע'ן, האָט גע־רויפט ביז אַוועג.

אַנ'אַנגעטויטנער איז ראָאבע געזעסען אויף זיין שטוהל. באראָן דעלמאר, זיין שוועסטער און צוויי דאָקטוירים פון משוגעים-הויז האָבען זיך געפונען אין צימער.

זייט דער צאָרן-אַטאַקע האָט זיך ראָאבע נישט גערירט. ער איז געזעסען אונבעוועגליך אויף דעם שטוהל און האָט געבלאָנדזשעט מיט די אויגען איבער'ן צימער. נאָר פון צייט צו צייט האָט ער אַרויסגערעדט דאָס וואָרט „בעלאַ".

באראָן דעלמאר איז ענדליך צו איהם צוגעגאַנגען און געבעטען איהם נאָכצוגעהן.

ראָאבע האָט אָבער עטליכע סעקונדען געקוקט אין פנים אריין, דערנאָך האָט ער זיך פלוצלינג ווילד צולאַכט און זיך אַנגעלעהנט אויף דעם סאָטע'.

— מיר מוזען איהם נעמען, — האָט געזאָגט דער דאָקטאָר און איז צוגעגאַנגען נאָהנט צו ראָאבע'ן, כדי אָנצונע־מען זיין אָרעם.

דער קראַנקער האָט זיך גלאַז אָנגענומען. ער איז גע־וועןן פולשטענדיג רוהיג. די מינע אויף זיין פנים איז געווען א פריינדליכע, און א שמייכעל האָט זיך געשפילט אויף זיינע ליפען.

דאַן איז דעלמאר אויך צוגעגאַנגען צו איהם. ביידע מענשען האָבען איהם אָנגענומען פאַר די הענד און זענען געגאַנגען מיט איהם צו דער טיר.

ראָאבע האָט זיך נישט ענטגעגענגעשטעלט, ער איז גע־גאַנגען מיט זיי, נישט אַרויסרעדענדיג קיין וואָרט.

מיט גרעהרען אין די אויגען האָט איהם די באַראָנעסע דאָרט נאָכגעקוקט. ערשט ווען ער איז שוין געווען אַראָפ־געגאַנגען א טרעפ, האָט ער זיך אומגעדרעהט און געוואָלט צוריקגעהן אין צימער.

אין דעם מאָמענט, ווען ביידע הערן זענען שוין געווען מיט'ן קראַנקען אונטען, ביי דער הויז-טיר, איז אָנגעקומען גראַף ריינפעלד.

— אַ ! ! — האָט דער גראַף אויסגערופען אַנ'איבער־ראַשטער, ווען ער האָט דערזעהען דעם קראַנקען.

— יאָ, עס איז דאָס ערגסטע, וואָס קען געשעהען אויף אונזער וועלט. — האָט זיך דער באַראָן דעלמאר געווענדעט צו איהם.

פלוצלינג האָט ווילהעלם א האַסטיגען קוק געטון און איז געבליבען שטעהן. זיינע אויגען האָבען זיך בעגעגענט מיט דעם פנים פון גראַף עדגאַר.

דער דאָקטאָר און דער באַראָן דעלמאר האָבען זיך בעמיהט צו געהן מיט איהם ווייטער. ער איז אָבער געבלי־בען שטעהן פער'עקשנ'ט אויף זיין אָרט און א טיפען, אונ־פערשטענדליכען געשריי געטון.

— איך האָב מורא, אז דער קראַנקער קריגט ווידער אַנ'אַנפאַל, מיר מוזען דעם מאַן מיט געוואַלד אַריינזעצען אין אויטא, — האָט דער גראַף געזאָגט צו ביידע דינער, וואָס זענען געשטאַנען ביים אויטא פון משוגעים-הויז.

די דינער זענען צוגעגאַנגען. אָבער נאָך פריהער האָט זיך ראָאבע בעפרייט פון באראָן דעלמאר'ס אָרעם און איז צוגעשפרונגען צו גראַף עדגאַר.

אין א שרעקליכען צאָרן האָט ער איהם אָנגעכאַפט ביי דער ברוסט און איהם צוגעשטויסען צו דער מויער.

— עס וואָלט בעסער געווען פאַר דיר, ווען דו וואָלסט נישט געבוירען געוואָרען! האָט דער אומגליקליכער פלוצ־לונג א געשריי געטון, האָט אויסגעשטרעקט די האַנד און איהם געוואָלט אָנכאַפען פאַר'ן האַלז.

די דינער זענען צוגעשפרונגען פון הינטען. אָנגעכאַפט ראָאבע'ן פאַר די שולטערן און איהם מיט געוואַלד געוואָלט צוריקציהען.

דאָ האָט ראָאבע פלוצלינג א שרעקליכען געשריי גע־טון, האָט געפאַכעט מיט די הענד אין דער לופט און גע־רופען מיט א הויכער שטים;

— מערדער! מערדער! הילף; הילף!

עס האָט נישט לאַנג געדויערט האָבען די דינער איהם אַריינגעשלעפט אין אויטאָ.

גראַף עדגאַר איז געשטאַנען ציטערנדיג און בלאַס, ווי א טויטער ביי דער וואַנד.

דער דאָקטאָר איז אויך אַריין אין דעם אויטא צוזא־מען מיט'ן קראַנקען.

דעלמאר איז נאָך געשטאַנען א ווייל אויפ'ן אָרט און געהערט, ווי דער אונגליקליכער שרייט אַרויס פון אויטאָ.

דער אויטאָ האָט זיך שנעל דערווייטערט. הערבערט איז נאָך לאַנג געשטאַנען אויף דער שוועל פון הויז ווי א צוגעשמידטער און לאַנג נאָכגעקוקט דעם אויטאָ.

— האָב איך אייך נישט געזאָגט, מיין ליבער באַראָן, אז איהר וועט האָבען אונאַנגענעהמליכקייטען צוליב דעם מאַן. — האָט עדגאַר זיך געווענדעט צו דעלמאר'ן.

דער יונגער מענש האָט אָנגעקוקט זיין פריינד. ער האָט אויף עדגאַר'ן געוואָרפען אַנ'איינצאַרטיגען בליק.

— מאָדנע איז דאָס: דוקא ווען ער האָט אייך דער־זעהען, איז ער געוואָרען ווילד.

— עס האָט געקענט געשעהן, ווען ער וואָלט דער־זעהען אַנ'אַנדערן אויך. — האָט דער גראַף געענטפערט.

— עס איז טרויעריג, זעהר טרויעריג, וואָס דער מענש האָט פערלוירען דעם פערשטאַנד. — דער באַראָן איז אַריין אין הויז. עדגאַר איז אַריין מיט איהם.

(פאָרטזעצונג קומט).

מעלדונגס-סטעמפלען
נומערן פאַר וואָרינונגען – 0,25 גר.
שילדלעך פון „ ביז – 0,75 „
צו בעקומען אין דער פירמע:
D. SZTANGE i S-ka
לאָדז, פיעטריקאָווער 83, טעלעפ. 132-16.
די ביליגסטע קוועלע.

טליתים-פאַבריק
אויסאַרבייטונג פון וואָלענע, האַלב-וואָלענע זיידענע טליתים כמו טערקישע, יאַראָסלאַווער און קאָלאָמעער, ווי אויך אויסלענדישע, טליתים קטנים הורט און דעטייל מיט אויספערטיגונג, אויך גאַרטלען, שפאַניעס און ציצית.
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראַל ביי
א. ה. ציטרינאָווסקי,
קאַמיעננא 1, אין צווייטען טויער פאַרטער.
בעמערקונג: ס'ווערען אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען.

אליכם אישים אקרא
וקולי אל בני אדם
בצדק כל אמרי פי
ואין בהם נפתל ועקש
אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנ־געוועהטאָגטע ענינים זאָלסטו קומען צו לויפען אין דעם ביוראָ
פעטריקאָווער 17
2-טער הויף פאַרטער
דורכגאַנג זאַכאָדניא 52, טעל. 148-79,
וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס, קלויזולעס אוז זאַ־בעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען איז משך פון 24 שעה. אַפעַ־לאַציעס, אַפּאַזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רע־קורסען וועגען פעסער, וויזעס אין קאַ־מיסאַריאַט-זשאַנדו, וועקסעל-אינקאַסא אויף גאַנץ פוילען און גאַליציען ווערען פינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט צו די ביליגסטע פרייזן. שותפות-אקטען, סטאַטוטען, איבערזעצונג אינטערציזיעס, אַקטען, דאַראָוויזנעס אַלערליי ספראַוועס ווערען אָנגענומען אַדורכצופיהרען, עווענ־טועל מיט אַנ'אַדוואָקאַט.
די איינציגע טאָכטער
פון ישראל מאַנעלאַ
2-טער הויף פאַרטער, דורכגאַנג זאַכאַדניא 52, טעל. 148-79.
בעמ.: דאָס ניי-„געבאַקענע" מאַנעלאַ־ביוראָ אויפ'ן ערשטען הויף האָט נישט קיין שום שייכות מיט'ן לאַנג-עקזיסטירענדען ביוראָ, וואָס געפינט זיך
אין צווייטען הויף פאַרטער
טעלעפאָן 148-79

וויכטיג פאַר דאַמען!
נאָר פאַר 2.50 זל.
מאַכע איך די עלעגאַנטסטע דאַמען-היטע נאָך דער לעצטער פאַריזער מאָדע און די עלטעסטע היטע איבעראַר־בייטע איך אויף גענצליך ניי.
געדענקט דעם אדרעס:
23 זאַוואַדזקאַ 23
אין הויף, 2-טען איינגאַנג, לינקס פאַרטער.
בעמ.: נייע היטען די לעצטע נייהייטען אין פיינער אויס־פערטיגונג – 50 פראָצ. ביליגער ווי איבעראַל
„TOLA"

דאַמען-סאַכען
פון אַלטע פילץ-היטן אינם אַהערשיר מענער אָדער דאַמען-היט, מאַך איך די שענסטע פאַ סאָנס סאַכעוועס אין פיינסטער אויס־פיהרונג צו שפּאָט ביליגע פרייזען.

צו אַלע הויז-בעזיצער!
איך מאַך בעקאַנט, אז איך נעהם אָן צו פיהרען הייזער אַלס פערוואַלטער און אַד־מיניסטראַטאָר, ווי אויך צו פיהרען מעל־דונגען לויט די נייע פעראָרדנונג אויף אייגענע פעראַנטוואָרטליכקייט.
ביטע זיך צו ווענדען צו מיר!
ג. גרינבוים, קאָנסטאַנטינער 46
לינקע אָפיצינע 1 שטאָק.

קראַפט שפּולערנ'ס
ווערען געזוכט.
מעלדען זיך צו ה' פרזשעסטשעלעניעץ, פיעט־ריקאָווער 17, אין 1-טען הויף.

א וויללע
אין פאַדעמביע אין שענ־סטען פונקט פרייז ווערט
צו פערקויפען צו ערפאַהרען ביי ווינאַקור זאַ־וואַדסקאַ 16 פון 7 ביז 8 אין אָוונד מעק־לער'ס געוואונשען.
1020

הלא חכמה תקרא
ותבונה תתן קולה
אם תקח אמרי ומצותי תצפן אתך,
אז תשכן בטח ושאנן, כי הלך בתום
ילך בטח ומעקש דרכיו יודע
איבער דעם זאָלסטו נאָר קומען אין ביוראָ
פון ד. מאַנעלאַ
וואָס איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון צווייטען הויף אויפ'ן ערשטען הויף
פיעטריקאָווער 17, לינקע אָפיצינע פאַרטער, טעל. 124-95
וואו עס ווערט פּינקטליך ערלעדיגט, געוויסענהאַפט געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילנע, קאַרנע האַנדלאָווע, אַפּעלאַציעס, אַדוואָלאַניעס, קלאָוזולעס זאַבעזפיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פוילען, וועגען דירות אין אורזשאַנד ראָזשעמטשי. ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. בעמ.: קלאָוזולעס און זאַבעזפּיע־טשעניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט אין משך פון 24 שעה.
מיט אַכטונג ד. מאַנעלאַ,
פיעטריקאָווער 17, 1-טער הויף

פוילישע שפּראַך
אין וואָרט און שריפט, ליטעראַטור, קאָרעספּאָנדענץ
לערנט אויס גרינדליך אַ ערפאַרענער לעהרער מיט העכערער בילדונג.
אַנדזשעיאַ 7, וו. 8 פון 2–3 און פון 7–9 אָוו.

ביכער
א היים אויסצולייען
פוילישע און יודישע ביכער גיב איך אַהיים אויסצולייענען אויפ'ן חודש און אויפ'ן שטיק זעהר ביליג. אויך קויף איך אַלטע פוילישע יודישע און אַנדערע ביכער. איך האָב אויך צו פערקויפען פערשידענע ביכער, לידער, טע־אַטער פיעסען, מאָנאָלאָגען. צו ווענדען זיך צום ציייטונגס-פערקויפער:
וועלניאַרזש, אַלט-שטאָט 1.

אַכטונג.
צייטונגס-פערקויפער!
יעדען מאָנטאָג פון 6–7 אין אָוונד דיזשורירט די פערוואַלטונג.
יעדער בע'עולה'טער מיטגליד קאָן זיך מעלדען אין די אויבען-אָנגעוויזענע שעה'ן,
די פערוואַלטונג.

קינא
ZACHĘTA
זגיערזשער-גאַס 26.
פון היינט ביז'ן 3-טען מערץ! דאָפּעלטער פּראָגראַם!
– I –
גרויסער זיטען-פילם, דראַמא פון אַלע צייטען, לויט דער ערצעהלונג פון גאַבריעלאַ זאַפּאָלסקא – א. נ.
מאָראַל פון פרוי דולסקא
מיטרייסענדער אינהאַלט, המצאה'דיגע רעזשי, אויסגעצייכנטע אויסשטאַטונג, אַנטייל פון די בעסטע קרעפטען פון די פּוילישע ביהנעס, די קרוין פון דער פּוילישער פילם-אינדוסטריע.
אין די הויפּט-ראָלען:
Dela Lipińska, Tadeusz Wesołowski, Zofja Batycka, A. Dymsza, Hanka Modzelewska
– II –
אויסערגעוועהנליכע דראַמע – א. נ.
„פאַר'ן גליק פון קינד"
אין די הויפּט-ראָלען: Wiktor Mc Langlen
אויסגעצייכנע. אָרקעסטער אונטער לייטונג פון י. סטעפּאַנסקי
אָנפאַנג פון די סעאַנסען אין די וואָכען טעג 4 אַ זייגער נאָכ־מיטאָג. – שבת, זונטאָג, און חגאות 12 אַ זייגער פאַרמיטאָג.
פרייזען ערמעסיגט. דער זאַל איז גוט געהייצט.

ב"ה
בעקאַנטמאַכונג
וויכטיג נייעס פאַר אַלע יודען!
צוליב'ן פערלאַנג פון פיל יודישע לעזער סימפּאַטיקער פון ספּורי צדיקים האָב איך אַרויסגעגעבען אויך אויף יודיש די בעשרייבונג פון בעוואוסטען צדיק וקדוש עליון מרן ר' ישכר בער מראַדאָשיץ זצ"ל., וועלכעס רופט זיך ספר „פועל ישיעות" וואָס איך האָב איבערגע־זעצט פון ספר „נפלאות הסבא קדישא", וואָס איך האָב אַרויסגע־געבען כדי יעדער יוד זאָל קענען לעזען און פערשטעהן די וואונדער־ליכע זאַכען, וואָס עס איז געטון געוואָרען דורך דעם א"ד צדיק זי"ע. איך בין זיכער, דאָס ווער עס וועט עס לעזען וועט זיך געוויס פער־שאַפען אַנ'אמת'ן עונג רוחני. גלייכצייטיג בין איך מודיע דאָס עס איז נאָך ביי מיר צו בעקומען דאָס ספר „נפלאות הסבא קדישא" מיט ריגאַל פּאַפּיר אין אַ זעהר שענעם בונד צום פּרייז 3 זל. פאַר אַ ספר. אויך איז ביי מיר צו בעקומען דאָס בילד פון דעם זעלבען צדיק וקדוש זי"ע
הצעיר ראובן חיים אלכסנדר בעהמח"ס נפלאות „הסבא קדישא"
טשאַרניכא לאָדז, קאַמיעננאַ 17.
די ספרים זענען אויך צו בעקומען אין די ספרים-סקלאַדעס:
ש. שאַפּירא פּולנאָצנאַ 6, ח. ראַטענבערג נאָוואָמיעסקא 31 און י. שלאַמאָוויטש, נאָוואָמיעסקא 16.

די שענסטע פאָטאָגראַפישע אויפנאַמען
און סאָלידע אויספיהרונג איז נאָר אין דעם ערשטקל. קונסט-פאָטאָגראַפישע אַטעליער
„PARISIEN"
אינהאַבער: ה. סראָקאַ, לאָדז, פראַנציסקאַנער № 30
עס ווערען אויסגעפערטיגט אַלערליי אַרבייטען, וואָס אָנבעלאַנגט צו פאָטאָגראַפיע, צ. ב. רעפּראָדוקציעס פון מאַלער-בילדער, מאַשינען-פּלענער, אַרכיטעקטור, פאַבריקס-לאָקאַלען, אינערן און אויסערן-אויפנאַמען, פּעראיינס-בילדער, גרופּען, בעלער, באַנקע־טען, אַרטיסטישע קרייזען, אַמאַטאָרען-פאָרשטעלונגען א. אַ. וו. אַלע אויפנאַמען ווערן אויסגעפיהרט דורך מיר פּערזענליך. ספּעציאַליטעט פון פאָרטרעטען, ווי אויך אַ גרויסער אויסוואַהל פון פערשידענע ראַהמען, צו זעהר ביליגע פרייזען.
צופאָהר מיט די טראַמוויען 1, 6, 14.
מיט אַכטונג
Zakład Fotograficzny
„PARISIEN"
wł. H. SROKA
Łódź, Franciszkańska 30

Pensjonat i Internat
dla dzieci i młodzieży
„BAJKA"
EWY WOLRAUCHOWEJ
OTWOCK Gliniecka 7, willa Jasna (w pobliżu Sródborowa) Tel. 123
נעהמט אויף אָן אין ווינטער-סעזאָן דערוואַקסענע, ווי אויך פּערזאָנען, וועלכע דאַרפען זיך געפינען אויף דיעטע (צוקער-ליידענדע, א. ד. גל.)
דער פּענסיאָנאַט געפינט זיך אין אַ 4-מאָרגיגען וואַלד. די ווילע איז אַ געמויערטע און בעזיצט אַלע מאָ־דערנסטע איינריכטונגען: צענטראַל-בעהייצונג, ראַדיאָ, טעלעפאָן, באַדעצימער, וואַרים- און קאַלט וואַסער.
גרויסע און זוניגע צימערן – די פרייזען זענען נידריגע
בעשטעלונגען ווערען אויך אָנגענומען דורך דעם טעלעפאָן.
בעמ.: פאַר רעקאָנוואַלעסצענטען אַ ספּעציעלע ענטשפּרעכנדע דיעטע.

Komplet Freblowski
prowadzony w języku polskim i hebrajskim przez pierwszorzędną freblankę, został otwarty. Ogólne kierownictwo spoczywa w ręku
p. Sulamity Poznańskiej
(byłej kierow. szkoły języków i nauk handlowych)
Zapisy przyjmuje kancelarja od 9–1 p. p.
S. Poznańska, ul. Magistracka № 20.
UWAGA: Rutynowana nauczycielka udziela lekcyj gry fortepianowej. Pianino na miejscu.

„וו.י.ז.א."
היינט מיטוואָך ד. 25 ד. ח. 9 אַ זייגער אָוונד קומט פאָר אין לאָקאַל פון וו.י.ז.א.. שענקיעוויטשאַ 26 אַ רעציטאַציע-אָוונד מיט'ן אַנטייל פון בעקאַנטען ארץ ישראל'דיגען שריפטשטעלער
משה סטאַווסקי
סטאַווסקי וועט רעציטירען אַ רייה פון זיינע ווערק. דאָס אַריינפיהר־וואָרט וועט האַלטען פּראָפ. י. ראָזענצווייג בילעטען פאַר מיטגלידער צו 50 גר. פאַר אַריינגעפיהרטע געסט 1 זל.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
זאַוואַדזקאַ 1.
נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפּער קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראַלאָגישע און נערוועז-קראַנקהייטען.
קוואַרץ לאַמפּ-עלעקטרישע הייל-קאַבינעט-קאַסמעטיק
טעגליך פון 8 אַ זייגער פריה ביז 9 אָוונד
זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג
באַזונדער וואַרטע צימער פאַר פרויען
וויזיט 3 זלאָטעס

מעכאַנישע שלאָסעריי און ווייסעריי
J. Reder, Łódź
Konstantynowska 11 (róg Zachodniej)
נעמט אָן פערשידענע שלאָסעריי-אַרבייט און אויטאָגענישע שווייסונגען אונטער גאַראַנטיע.
פּריוואַט-וואוינונג גדאַנסקאַ 20, וו. 17.

אבאָנאַמענטס-פרייז: [illegible]
Redaktor-wydawca S. Hamburski
[illegible] E. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska [illegible]